

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU

Bildiri Özetleri Kitabı

(10-11-12 Mart 2025)

Editör

Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

**I. ULUSAL
BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI
SEMPOZYUMU
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI**

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Editör: Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

No: 12 | Sosyal Bilimler: 5 | Bildiri Özetleri Kitabı: 6

Yayın Koordinatörü: Şafak Çelik

Mizanpaj ve Kapak Uygulama: Tuğrul Çelik

Kapak Görseli: Baran Çelik

E-ISBN: 978-625-97407-5-1

DOI: <https://doi.org/10.61150/gedikyay.2505>

Birinci Baskı: Eylül 2025

Yayıncı Sertifika Numarası: 44794

© 2025, İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

“I. Ulusal Bağımlılık Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı”nda yayımlanan yazıların yasal ve bilimsel sorumluluğu editörüne aittir. Kitabın özgün özellikleri ve yayın hakkı İstanbul Gedik Üniversitesine aittir. Yayınevinin izni olmadan kısmen ya da tamamen kopyalanamaz, çoğaltılamaz, bir veri muhafaza sisteminde saklanamaz veya iletilemez. Kaynak göstermek kaydıyla alıntı yapılabilir. İstanbul Gedik Üniversitesi FSEK’e aykırı bir şekilde davranan sorumlulara karşı her türlü hukuki yolu kullanma hakkını saklı tutar.

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Adres: Cumhuriyet Mah. İlkbahar Sok. No: 1 34876 Yakacık, Kartal, İstanbul

Tel: 444 5 438 **Web:** www.gedik.edu.tr

Istanbul Gedik University Library Cataloging-in-Publication Data

I. Ulusal Bağımlılık Araştırmaları Sempozyumu - Bildiri Özetleri Kitabı

40 p. 21x29,7cm.

ISBN: 978-625-97407-5-1

Katalog No: BF575.D34

**I. ULUSAL
BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI
SEMPOZYUMU
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI**

Editör
Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU

10-12 Mart 2025 | İstanbul Gedik Üniversitesi | İstanbul, TÜRKİYE

Sempozyum Düzenleme Komitesi

Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı (Başkan)

Prof. Dr. Şakir Dinçşahin

Prof. Dr. Mehmet Zafer Akdemir

Prof. Dr. Birol Özkalp

Prof. Dr. Turgay Biçer

Mehmet Kutay Akgül

Sempozyum Bilim Kurulu

Prof. Dr. Turgay Biçer (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Prof. Dr. Şükran Güzin Ilıcak Aydınalp (İstanbul Gelişim Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Zafer Akdemir (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Prof. Dr. Hayriye Koç Başara (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Prof. Dr. Mihalis Kuyucu (İstanbul Galata Üniversitesi)

Prof. Dr. Deniz Yenğın (Çanakkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Burhanettin Aykut Arıkan (Türk Alman Üniversitesi)

Prof. Dr. Mine Demirtaş (İstanbul Beykent Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali Murat Kırık (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Neşe Kaplan (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Banu Dayanç Kıyat (Haliç Üniversitesi)

Doç. Dr. N. Hanzade Uralman (İstanbul Okan Üniversitesi)

Doç. Dr. Özlem Belir (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Doç. Dr. Zerrin Funda Ürük (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Doç. Dr. Sezgin Savaş (İstanbul Gelişim Üniversitesi)

Doç. Dr. Hasan Çiftçi (Harran Üniversitesi)

Doç. Dr. Emel Tozlu (İstanbul Gelişim Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Havva Palacı (İstanbul Okan Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mazlum Doğan (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nurgül Yavuzer (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Tansen Taygur Altıntaş (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Özdemir (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Barış Yalınkılıç (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Çetin Bigat (İstanbul Gedik Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Zorlu (Ankara Bilim Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Murat Ertan Doğan (Akdeniz Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Merve Zeynep Sarıbek (İstanbul Beykent Üniversitesi)

SEMPOZYUM PROGRAMI

10 Mart 2025

Açılış

Saat: 09.30 – 11.00

Prof. Dr. Ahmet Kesik (İstanbul Gedik Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Şakir Dinçşahin (İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. Mehmet Zafer Akdemir (İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanı)

Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı (Sempozyum Düzenleme Komitesi Yürütücüsü)

Açılış Konuşması: Tuna Tüner (Klinik Psikolog)

1. Oturum

Saat: 11.15 – 12.15

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Kusay Tatlı / İstanbul Gedik Üniversitesi

Ramazan Özdemir, Prof. Dr. Cemal Onur Noyan, Dr. Öğr. Üyesi Kübra Çelik / Haliç Üniversitesi

Psikotik Bozukluk Tanısı Almış Hastalarda Madde Kullanımının Bilişsel Fonksiyonlarla İlişkisi

Dr. Öğr. Üyesi Merve Zeynep Sarıbek / Beykent Üniversitesi

Hiperbağlantılılığın ve Sonsuz Akışın Modern Birey Üzerindeki Davranışsal Etkisi

Prof. Dr. Ali Murat Kırık, Öğr. Gör. Hatice Öksüz / Marmara Üniversitesi

Yeni Medya ve İletişim Öğrencilerinde Yapay Zekâ Kullanım Alışkanlıkları ve Bağımlılık Eğilimleri

Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı, Mehmet Kutay Akgül, Tuba Kılıç, Dilbernaz Arslan / İstanbul Gedik Üniversitesi

Dijital Manipülasyon: Algoritmalar, Etik Sınırlar, Toplumsal Etkiler ve Bağımlılıklar

2. Oturum

Saat: 13.15 – 14.15

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı / İstanbul Gedik Üniversitesi

Prof. Dr. Deniz Yenğın, Yasemin Çakar / Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Dijital Hastalıklar Ekseninde Telefon Kullanım Alışkanlıklarının İncelenmesi: Telefobi ve Nomofobi Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz

Dr. Öğr. Üyesi Emel Birol, Dr. Öğr. Üyesi Kusay Tatlı / Giresun Üniversitesi, İstanbul Gedik Üniversitesi

Görsel İletişim Tasarımı İlkeleri Bağlamında Bağımlılık Temalı Afişlerde Anlam Aktarımı

Dr. Öğr. Üyesi Nurgül Yavuzer / İstanbul Gedik Üniversitesi

Bağımlılık ve Ergende Çocuğu Aramak: Psiko-Pedagojik Açından Bir İnceleme

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU

10-12 Mart 2025 | İstanbul Gedik Üniversitesi | İstanbul, TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Özdemir, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Erkasap / İstanbul Gedik Üniversitesi
Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumuna Göre İşe Bağlılık ve İş Bağlılığı Tutumlarındaki Farklılaşmanın Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma İltus, Ali Cere / Selçuk Üniversitesi
Üniversite Öğrencilerinin Sigara Bağlılığı

11 Mart 2025

Panel: Davranışsal Bağlılık

Saat: 10.00 – 11.00

Moderatör: Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı / İstanbul Gedik Üniversitesi

Psikolog & PCC Cem Galip Kahveci

Dr. Öğr. Üyesi Mazlum Doğan / İstanbul Gedik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özgün Arda Kuş / Üsküdar Üniversitesi

1. Oturum

Saat: 13.00 – 14.15

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Emel Birol / Giresun Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özgün Arda Kuş / Üsküdar Üniversitesi

Dijital Oyun Oynama Bozukluğu Üzerine Güncel Bir Araştırma

Cem Galip Kahveci / Psikolog, PCC

İnternet Bağlılığı ve Günlük İşlevsel Performans Bozukluğu: Atalet

Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Çetin Bigat / İstanbul Gedik Üniversitesi

Video Oyunlarının Bireyin Üzerinde Olan Etkileri ve Oyunlaştırma Üzerinden Anlatımı

Dr. Öğr. Üyesi Özgün Arda Kuş, Asena Irmak Yavuz / Üsküdar Üniversitesi

Nomofobi Üzerine Kavramsal Bir Analiz

Baran Çelik / İstanbul Gedik Üniversitesi

Davranışsal Bağlılık Olarak Sanal Kumar ve Bahis: Dijital Tehditler, Psikososyal Etkiler ve Önleyici Politikalar

Online Oturum

Saat: 14.00 – 14.45

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Kusay Tatlı / İstanbul Gedik Üniversitesi

Doç. Dr. Zeynep Kantarcı / Muş Alparslan Üniversitesi

Edebiyat ve Felsefe İlişkisi Bağlamında Kumar Bağlılığını Dostoyevski'nin *Kumarbaz* Romanı Üzerinden Değerlendirmek

Gülten Akgül / Kütahya Özel Eğitim Uygulamaları Okulu

Teknolojik ve Dijital Dünyada Bağlılık: Distopya ve Bilim Kurgu Edebiyatı Perspektifinden Bir İnceleme

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU

10-12 Mart 2025 | İstanbul Gedik Üniversitesi | İstanbul, TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi Fatma İltus, Esmanur Toprak, Şule Güngör, Pelin Dönmez / Selçuk Üniversitesi
Güncel Verilerle Ülkemizde Teknoloji Bağımlılığı

12 Mart 2025

Panel: Madde Bağımlılığı

Saat: 10.00 – 11.15

Moderatör: Prof. Dr. Birol Özkalp / İstanbul Gedik Üniversitesi

Betül Şiran Aslan / Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, Psikiyatri Hemşiresi

Ömer Kaan Güven / İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Narkotik Büro Amiri

Çay/Kahve Molası

Saat: 11.15 – 11.30

Motivasyon Konuşması

Saat: 11.30 – 12.15

Konuşmacı: Prof. Dr. Turgay Biçer / İstanbul Gedik Üniversitesi

Konu: Başarı Bir Tavırdır

İçindekiler

Deniz Akçay Balcı

Önsöz 10

Preface..... 11

Ramazan Özdemir, Cemal Onur Noyan, Kübra Çelik

Psikotik Bozukluk Tanısı Almış Hastalarda Madde Kullanımının
Bilişsel Fonksiyonlarla İlişkisinin İncelenmesi 12

Ali Murat Kırık, Hatice Öksüz

Yeni Medya ve İletişim Öğrencilerinde Yapay Zekâ Kullanım Alışkanlıkları ve Bağımlılık Eğilimleri 14

Deniz Akçay Balcı, Mehmet Kutay Akgül, Tuğba Kılıç, Dilbernaz Arslan

Dijital Manipülasyon: Algoritmalar, Etik Sınırlar, Toplumsal Etkiler ve Bağımlılıklar..... 16

Yasamin Çakar, Deniz Yengin

Dijital Hastalıklar Ekseninde Telefon Kullanım Alışkanlıklarının İncelenmesi:
Telefobi ve Nomofobi Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz 18

Emel Birol, Kusay Tathı

Görsel İletişim Tasarımı İlkeleri Bağlamında Bağımlılık Temalı Afişlerde Anlam Aktarımı 20

Nurgül Yavuzer

Bağımlılık ve Ergende “Çocuğu Aramak”: Psiko-Pedagojik Bir İnceleme..... 22

İsmail Özdemir, Ahmet Erkasap

Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumuna Göre İşe Bağlılık
ve İş Bağımlılığı Tutumlarındaki Farklılaşmanın Analizi 24

Ali Cere, Abdullah Tekin, Fatma İltuş

Üniversite Öğrencilerinde Sigara Bağımlılığı 26

Özgün Arda Kuş

Dijital Oyun Oynama Bozukluğu Üzerine Güncel Bir Araştırma 28

Cem Galip Kahveci

İnternet Bağımlılığı ve Günlük İşlevsel Performans Bozukluğu: Atalet 30

Özgün Arda Kuş, Asena Irmak Yavuz

Nomofobi Üzerine Kavramsal Bir Analiz..... 32

Baran Çelik

Davranışsal Bağımlılık Olarak Sanal Kumar ve Bahis:
Dijital Tehditler, Psikososyal Etkiler ve Önleyici Politikalar 34

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU

10-12 Mart 2025 | İstanbul Gedik Üniversitesi | İstanbul, TÜRKİYE

Zeynep Kantarcı Bingöl

Edebiyat ve Felsefe İlişkisi Bağlamında Kumar Bağımlılığını
Dostoyevski'nin *Kumarbaz* Romanı Üzerinden Değerlendirmek 36

Gülten Akgül

Teknolojik ve Dijital Dünyada Bağımlılık:
Distopya ve Bilim Kurgu Edebiyatı Perspektifinden Bir İnceleme 38

Önsöz

Bağımlılık, yalnızca bireyin yaşadığı bir sorun değildir; aynı zamanda aileleri, toplumu, eğitimi, sağlığı ve geleceği etkileyen çok yönlü bir meseledir. Özellikle dijital çağda bu kavram, sadece madde kullanımıyla sınırlı kalmayıp ekran karşısında geçirilen saatleri, dijital oyunları, sosyal medya alışkanlıklarını ve hatta yapay zekâ ile kurulan ilişkileri de içine alan çok daha geniş bir çerçeveye oturmuştur. İstanbul Gedik Üniversitesi olarak düzenlediğimiz bu sempozyumda, bağımlılığın değişen yüzünü farklı disiplinlerin katkılarıyla kapsamlı bir şekilde ele almayı hedefledik.

Sempozyum, yalnızca akademik düzeyde bilgi alışverişiyle sınırlı kalmayıp; sahadan, kurumlar arası iş birliklerinden ve bireysel deneyimlerden beslenen bir paylaşım ortamı sundu. Açılış konuşmasının bir klinik psikolog olan Tuna Tüner tarafından yapılması, bu yaklaşımın en somut örneklerinden biriydi. Tüner'in insani ve sahaya dayalı yaklaşımı, sempozyuma duygusal bir derinlik ve toplumsal gerçeklik kattı. Bu açılış, katılımcılara bağımlılıkla ilgili tartışmalarda yalnızca teorik değil aynı zamanda pratik bir bakış açısının da ne kadar gerekli olduğunu hatırlattı.

Üç gün boyunca süren oturumlar; psikoloji, iletişim, görsel tasarım, hukuk, insan kaynakları, hemşirelik gibi çok farklı alanlardan gelen katkılarla zenginleşti. Dijital oyun bağımlılığı, nomofobi, sanal kumar, yapay zekâ ile ilişki biçimleri, ekran süresi yönetimi gibi konular hem bireysel hem de toplumsal boyutlarıyla ele alındı. “Davranışsal Bağımlılık” ve “Madde Bağımlılığı” panellerinde sahada çalışan uzmanların ve kamu temsilcilerinin katkıları, özellikle genç katılımcılar açısından etkileyici ve öğreticiydi.

Bu sürecin gerçekleşmesinde emeği geçen tüm akademik ve idari personele, katkı sunan ve bildirilerin bu kitapta yer almasına izin veren tüm katılımcılara içtenlikle teşekkür ediyorum.

Umarım bu kitap, bağımlılıkla mücadelede yeni bakış açılarına, toplumsal duyarlılıklara ve çözüm yollarına katkı sunar.

Doç. Dr. Deniz Akçay Balcı

Editör

İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi

Görsel İletişim Tasarımı Bölümü

Preface

Addiction is not just a problem experienced by individuals; it is a multifaceted issue that affects families, society, education, health, and the future. Especially in the digital age, this concept is no longer limited to substance use; it now encompasses a much broader framework that includes hours spent in front of screens, digital games, social media habits, and even relationships with artificial intelligence. With this symposium organized by Istanbul Gedik University, we aimed to comprehensively address the changing face of addiction with contributions from different disciplines.

The symposium was not limited to academic knowledge exchange; it also provided a platform for sharing insights from the field, inter-institutional collaborations, and individual experiences. The opening speech by clinical psychologist Tuna Tüner was one of the most concrete examples of this approach. Tüner's humanistic and field-based approach added emotional depth and social reality to the symposium. This opening reminded participants of the importance of a practical perspective in discussions about addiction, in addition to a theoretical one.

Over the course of three days, sessions enriched by contributions from diverse fields such as psychology, communication, visual design, law, human resources, and nursing took place. Topics such as digital game addiction, nomophobia, virtual gambling, forms of relationship with artificial intelligence, and screen time management were addressed from both individual and societal perspectives. The contributions of experts working in the field and public representatives in the panels on "Behavioral Addiction" and "Substance Addiction" were particularly inspiring and educational, especially for young participants.

I sincerely thank all academic and administrative staff who contributed to this process, as well as all participants who allowed their papers to be published in this book.

I hope this book contributes to new perspectives, social awareness, and solutions in the fight against addiction.

Associate Prof. Dr. Deniz Akçay Balcı
Editor

Istanbul Gedik University Faculty of Architecture and Design
Department of Visual Communication Design

Psikotik Bozukluk Tanısı Almış Hastalarda Madde Kullanımının Bilişsel Fonksiyonlarla İlişkisinin İncelenmesi

Ramazan Özdemir^{a*}, Cemal Onur Noyan^b, Kübra Çelik^c

^aYüksek Lisans Öğrencisi, Haliç Üniversitesi Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, psk.ramazanozdemir@gmail.com, ORCID: 0009-0008-2884-931X, (*Sorumlu Yazar)

^bProf. Dr., Üsküdar Üniversitesi Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye, onur.noyan@uskudar.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4819-1032

^cDr. Öğr. Üyesi, Haliç Üniversitesi Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, kubracelik94@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0161-6179

Özet

Bu çalışma, psikotik bozukluk tanısı almış bireylerde madde kullanımının bilişsel işlevler üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Psikotik bozukluklar; bireylerin düşünce, algı ve davranış süreçlerinde ciddi bozulmalara yol açan ruhsal hastalıklardır. Madde kullanımı ise bu bireylerde bilişsel bozulmaları artırarak klinik tablonun karmaşıklığını derinleştirebilmektedir. Çalışmada, madde kullanan ve kullanmayan psikotik bozukluk tanılı bireyler ile sağlıklı kontrol grubunun bilişsel işlevlerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırma; NPİstanbul Beyin Hastanesinde yatan 20 madde kullanmayan psikotik bozukluk tanılı ve 20 madde kullanan psikotik bozukluk tanılı ile 20 sağlıklı kontrol bireyi olmak üzere toplam 60 katılımcı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların bilişsel işlevleri Montreal Bilişsel Değerlendirme Testi (MoCA) ve madde kullanımı ile ilişkili değişkenler ise Bağımlılık Profil İndeksi Kısa Formu (BAPI-KISA) ile değerlendirilmiştir. Veriler; bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve çoklu regresyon analizleri ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, Psikotik + Madde grubunun bilişsel işlevlerinin diğer iki gruba göre belirgin şekilde daha düşük olduğunu göstermiştir. Örneğin, MoCA toplam puanı Psikotik grubunda 18,95 (± 3,63), Psikotik + Madde grubunda 15,95 (± 3,94), Kontrol grubunda ise 27,70 (± 1,08) olarak saptanmıştır (p<0,05). Görsel-uzamsal yürütücü işlevler, dikkat, isimlendirme, dil ve soyut düşünce gibi alt boyutlarda Psikotik + Madde grubu anlamlı düzeyde daha düşük puan almıştır. Dikkat boyutunda bu grup, Psikotik grubuna göre de belirgin farklılık göstermiştir (Psikotik + Madde: 2,40 ± 0,88; Psikotik: 3,65 ± 1,04; Kontrol: 5,90 ± 0,31; p<0,05). BAPI-KISA sonuçları, Psikotik + Madde grubunun madde kullanım sıklığı (0,75 ± 0,39) ve yaşam üzerindeki etkiler (1,68 ± 0,33) alt boyutlarında diğer gruplardan anlamlı şekilde yüksek olduğunu göstermiştir (p<0,05). Ayrıca bağımlılık şiddeti ile dikkat arasında negatif bir ilişki bulunmuştur (p<0,05). Bu bulgular, madde kullanımı ve psikotik bozuklukların birleşik etkisinin bilişsel işlevlerde ciddi bozulmalara yol açtığını göstermektedir. Araştırma, madde kullanımı olan bireylerde tedavi ve rehabilitasyon süreçlerine bilişsel işlev değerlendirmelerinin entegre edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Özellikle dikkat ve yürütücü işlevleri hedefleyen bireyselleştirilmiş müdahaleler, bu bireylerin yaşam kalitesini artırmada kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maddeyle ilişkili psikoz, Psikotik bozukluk, Bilişsel işlevler, Dikkat.

Investigation of The Relationship Between Substance Use and Cognitive Functions in Patients Diagnosed with Psychotic Disorders

Ramazan Özdemir^{a*}, Cemal Onur Noyan^b, Dr. Öğr. Üyesi Kübra Çelik^c,

^aPostgraduate Student, Halic University, Department of Psychology, Istanbul, Türkiye, psk.ramazanozdemir@gmail.com ORCID: 0009-0008-2884-931X, (*Corresponding Author)

^bProf. Dr., Uskudar University, Faculty of Medicine, Istanbul, Türkiye, onur.noyan@uskudar.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4819-1032

^cAssist. Prof. Dr., Halic University Department of Psychology, Istanbul, Türkiye, kubracelik94@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0161-6179

Abstract

This study aims to examine the effects of substance use on cognitive functions in individuals diagnosed with psychotic disorders. Psychotic disorders are mental illnesses that lead to severe impairments in thought, perception, and behavioral processes. Substance use may further exacerbate cognitive impairments in these individuals, thereby increasing the complexity of the clinical picture. In the study, the cognitive functions of individuals diagnosed with psychotic disorders who use substances, those diagnosed with psychotic disorders who do not use substances, and a healthy control group were compared. The research was conducted with a total of 60 participants, comprising 20 individuals with psychotic disorders who do not use substances, 20 individuals with psychotic disorders who use substances, and 20 healthy controls, all of whom were inpatients at NPIstanbul Brain Hospital. Cognitive functions of the participants were assessed using the Montreal Cognitive Assessment (MoCA), while variables related to substance use were evaluated with the Short Form of the Addiction Profile Index (BAPI-KISA). The data were analyzed using independent samples t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and multiple regression analyses. The results indicated that the Psychotic + Substance group exhibited significantly lower cognitive function scores compared to the other two groups. For instance, the total MoCA score was found to be 18.95 (± 3.63) in the Psychotic group, 15.95 (± 3.94) in the Psychotic + Substance group, and 27.70 (± 1.08) in the Control group ($p < 0.05$). In subdomains such as visuospatial/executive functions, attention, naming, language, and abstract thinking, the Psychotic + Substance group scored significantly lower. The attention domain, in particular, showed a distinct difference between the Psychotic + Substance group and the Psychotic group (Psychotic + Substance: 2.40 ± 0.88 ; Psychotic: 3.65 ± 1.04 ; Control: 5.90 ± 0.31 ; $p < 0.05$). Additionally, BAPI-KISA results demonstrated that the Psychotic + Substance group had significantly higher scores in the substance use frequency (0.75 ± 0.39) and life impact (1.68 ± 0.33) subdomains compared to the other groups ($p < 0.05$). Furthermore, a negative correlation was found between addiction severity and attention ($p < 0.05$). These findings indicate that the combined effect of substance use and psychotic disorders leads to severe cognitive impairments. The study emphasizes the necessity of integrating cognitive function assessments into treatment and rehabilitation processes for individuals with substance use disorders. In particular, individualized interventions targeting attention and executive functions are critical for enhancing the quality of life of these individuals.

Keywords: Substance-Induced psychosis, Psychotic disorders, Cognitive functions, Attention.

Yeni Medya ve İletişim Öğrencilerinde Yapay Zekâ Kullanım Alışkanlıkları ve Bağımlılık Eğilimleri

Ali Murat Kırık^a, Hatice Öksüz^{b*}

^aProf. Dr., Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, İstanbul, Türkiye, murat.kirik@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5771-4843

^{b*}Öğr. Gör., Marmara Üniversitesi Rektörlük, İstanbul, Türkiye,

hatice.oksuz@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1848-108X, (*Sorumlu Yazar)

Özet

Bağımlılık, bir nesneye veya davranışa karşı aşırı derecede bağlanma durumu olarak tanımlanır. Geleneksel olarak bu kavram; tütün, alkol veya uyuşturucu gibi maddelerin kullanımıyla ilişkilendirilmiş olsa da günümüzde şans oyunlarından egzersize, yeme-içme alışkanlıklarından uyku sorunları gibi çeşitli davranışların da bağımlılık yaratabileceği öne sürülmektedir. Benzer şekilde bilgisayar, internet, çevrim içi oyunlar, tabletler, mobil cihazlar ve uygulamalar da bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu tür teknolojilerin kontrolsüz ve aşırı kullanımı, bireylerde teknoloji bağımlılığına neden olabilmektedir. Dijital teknolojilerin hayatımızı kuşattığı günümüzde yapay zekâ (YZ) teknolojileri de gündelik yaşamın vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiştir. İnsan-makine etkileşimini yeniden şekillendiren bu teknolojiler, bilgiye erişimden sosyalleşmeye, hatta karar alma süreçlerine kadar pek çok alanda etkisini giderek artırmaktadır. Chatbotlar, sanal asistanlar, büyük dil modelleri (LLM) ve üretken yapay zekâ araçları gibi YZ uygulamaları, bireylerin yaşamını kolaylaştırırken aynı zamanda bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu sürecin olumlu etkileri olduğu kadar olumsuz sonuçları da bulunmaktadır. Bu çalışma, yeni medya ve iletişim öğrencilerinin yapay zekâ teknolojilerini kullanım alışkanlıklarını ve bu teknolojilere yönelik bağımlılık eğilimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Yapay zekânın gündelik yaşam üzerindeki etkisinin artması, özellikle yeni medya ve iletişim alanında eğitim gören öğrencilerin bu teknolojilere olan ilgisini ve bağımlılık potansiyelini de artırdığı varsayılmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, öğrencilerin yapay zekâ araçlarını hangi amaçlarla ve ne sıklıkla kullandıkları ile bu kullanımların bağımlılık eğilimlerine nasıl yansıdığı derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu ile Google Forms üzerinden toplanan veriler, yapay zekâ kullanımına ilişkin olası riskleri belirlemeyi ve bu risklerin nasıl yönetilebileceğine dair öneriler sunmayı hedeflemektedir. Farklı üniversitelerde okuyan yeni medya ve iletişim bölümü öğrencilerinden 9 kişi ile kartopu örneklem yöntemiyle iletişim kurulmuş ve soruları cevaplamaları sağlanmıştır. Elde edilen veriler yapay zekâ kullanım alışkanlıkları ve bağımlılık eğilimleri konusunda değerlendirilmiştir. Bulgular neticesinde, yapay zekânın özellikle bilgi edinme, akademik çalışmalar, proje geliştirme ve tasarım gibi alanlarda yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Katılımcılar yapay zekâyı genellikle verimlilik düzeyini artıran bir araç olarak değerlendirse de bazıları bilişsel tembelleğe yol açabileceği ve insan becerilerini olumsuz etkileyebileceği yönündeki endişelerini de dile getirmektedir. Genel itibarıyla bilinçli ve dengeli kullanımın önemsendiği, yapay zekânın tamamen bir bağımlılık yaratmadığı ancak alışkanlık hâline gelebildiği söylenebilmektedir. Nitel çalışmaların sonuçları her ne kadar genelleme yapmaya olanak tanımasa da elde edilen veriler belirli bir temsiliyet sunduğundan, yapay zekâ teknolojisinin sağladığı fırsatlar ve yarattığı tehditler üzerinden yeni çalışma alanları geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, Bağımlılık, Yeni medya, İletişim, Teknoloji.

A Study of New Media and Communication Students' Artificial Intelligence Usage Habits and Addiction Tendencies

Ali Murat Kırık^a, Hatice Öksüz^{b*}

^aProf. Dr., Marmara University Faculty of Communication Radio Television and Cinema Department, Istanbul, Türkiye, murat.kirik@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5771-4843

^bLecturer, Marmara University Rectorate, Istanbul, Türkiye, hatice.oksuz@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1848-108X, (*Corresponding Author)

Abstract

Addiction is defined as an excessive attachment to an object or behavior. Although this concept has traditionally been associated with the use of substances such as tobacco, alcohol or drugs, it is now suggested that various behaviors such as games of chance, exercise, eating and drinking habits and sleep problems can also cause addiction. Similarly, computers, the internet, online games, tablets and mobile devices and applications are also considered in this context. Uncontrolled and excessive use of such technologies can lead to technology addiction in individuals. Today, when digital technologies surround our lives, artificial intelligence (AI) technologies have become an indispensable part of everyday life. These technologies, which reshape human-machine interaction, are gradually increasing their influence in many areas from access to information to socializing and even decision-making processes. While AI applications such as chatbots, virtual assistants, large language models (LLM) and productive artificial intelligence tools make individuals' lives easier, they also bring some risks. This process has positive effects as well as negative consequences. This study aims to examine new media and communication students' habits of using AI technologies and their addiction tendencies towards these technologies. It is assumed that the increasing impact of artificial intelligence on daily life increases the interest and addiction potential of students, especially those studying in the field of new media and communication, towards these technologies. In this context, the study analyzed for which purposes and how often students use artificial intelligence tools and how these uses are reflected in their addiction tendencies by using in-depth interview method. The data collected through a structured interview form and Google Forms aims to identify possible risks related to the use of artificial intelligence and to provide suggestions on how these risks can be managed. Nine new media and communication students from different universities were contacted through snowball sampling method and asked to answer the questions. The data obtained were evaluated in terms of artificial intelligence usage habits and addiction tendencies. The findings show that artificial intelligence is widely used especially in areas such as information gathering, academic studies, project development and design. Although participants generally consider AI as a tool that increases productivity, some also express concerns that it can lead to cognitive laziness and negatively affect human skills. In general, it can be said that conscious and balanced use is important and that artificial intelligence does not create a complete addiction but can become a habit. Although the results of qualitative studies do not allow generalization, since the data obtained provide a certain representation, new areas of study can be developed based on the opportunities and threats posed by artificial intelligence technology.

Keywords: Artificial intelligence, Addiction, New media, Communication, Technology.

Dijital Manipülasyon: Algoritmalar, Etik Sınırlar, Toplumsal Etkiler ve Bağımlılıklar

Deniz Akçay Balcı^{a*}, Mehmet Kutay Akgül^b, Tuğba Kılıç^c, Dilbernaz Arslan^d

^aDoç. Dr. İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye, deniz.balci@gedik.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1906-7988, (*Sorumlu Yazar)

^bYüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0008-7522-1154

^cYüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0005-9804-3379

^dYüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0003-6849-2320

Özet

Günümüzde dijital teknolojilerin yaşamın her alanına nüfuz etmesi bireylerin davranışlarını, tercihlerini ve hatta kimliklerini şekillendiren algoritmik sistemlerin etik sınırlarını ve toplumsal sonuçlarını tartışmayı zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma, dijital manipülasyonun algoritmalar aracılığıyla bireylerde yarattığı davranışsal bağımlılık ve toplumsal dönüştürücü etkilerini, algoritmaların teknik işleyişinin etik açıdan sorgulanabilir uygulamalarını ve sınırlarını, tüm bu süreçlerin tüketici davranışları üzerindeki rolünü disiplinler arası bir perspektifle ele almayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın odaklandığı temel araştırma sorusu “Algoritmik manipülasyon mekanizmaları, hangi etik sınırları aşarak bireysel ve toplumsal davranışları dönüştürmekte, bu süreç hangi bağımlılık dinamiklerini beslemektedir?” Bu soruya yanıt ararken ikincil sorular olarak; algoritmaların kullanıcı verilerini işleme biçimlerinin manipülasyona nasıl zemin hazırladığı, etik ihlallerin sosyal adalet ve dijital eşitsizlikle ilişkisi, bağımlılık yaratıcı arayüz tasarımlarının psikolojik temelleri incelenmiştir.

Çalışmanın yöntemi olarak; 2010-2024 yılları arasında yayımlanan akademik makaleler, gazeteler, internet ve televizyon yayınları, haberler, vaka analizleri, raporlar, sistematik literatür taraması ile incelenmiştir. Bu kaynaklar; *davranışsal iktisat*, *nöropazarlama*, *veri etiği ve dijital psikoloji* temaları altında sentezlenmiştir. Özellikle sosyal medya platformlarındaki *dikkat ekonomisi kavramı*, *öneri sistemlerindeki filtre balonları*, *yankı odaları*, *deepfake teknolojisi*, *davranışsal bağımlılık*, *oyunlaştırma stratejileri*, *dezenformasyon*, *dijital etik ve nomofobi* olguları manipülasyonun teknik ve etik boyutlarını açıklamak üzere kritik bir okumaya tabi tutulmuştur.

Tahmin edilemeyen optimizasyon algoritmaları, kullanıcıların bilinçli tercihlerini es geçerek örtük zorlama mekanizmaları yaratmaktadır. Dijital manipülasyon, bireylerin özgür iradesini tehdit eden bir unsur hâline gelirken demokratik süreçlere ve toplumsal değişimlere de doğrudan etki etmektedir. Buna göre çalışmanın en önemli bulgusu, dijital manipülasyonun *kullanıcı onayı* kavramının varoluşsal temellerini ve etik geçerliliğini sorgulamayı zorunlu kılmasıdır. Bu durum, kullanıcıların özgür iradeyle verdikleri varsayılan onayın; manipülatif tasarım ve algoritmik teknikler karşısında ne ölçüde geçerli ve tutarlı olduğunu düşünsel açıdan sorgulatmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Algoritmik manipülasyon, Veri etiği, Dijital etik, Davranışsal bağımlılık, Veri kapitalizmi, Özerklik.

Digital Manipulation: Algorithms, Ethical Boundaries, Social Impacts and Addictions

Deniz Akçay Balcı^{a*}, Mehmet Kutay Akgül^b, Tuğba Kılıç^c, Dilbernaz Arslan^d

^aAssoc. Prof. Dr., Istanbul Gedik University Faculty of Architecture and Design Department of Visual Communication Design, Istanbul, Türkiye, deniz.balci@gedik.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1906-7988,

(*Corresponding Author)

^bGraduate Student, Istanbul Gedik University Faculty of Architecture and Design, Department of Visual Communication Design, Istanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0008-7522-1154

^cGraduate Student, Istanbul Gedik University Faculty of Architecture and Design, Department of Visual Communication Design, Istanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0005-9804-3379

^dGraduate Student, Istanbul Gedik University Faculty of Architecture and Design, Department of Visual Communication Design, Istanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0003-6849-2320

Abstract

Today, the penetration of digital technologies into all areas of life makes it necessary to discuss the ethical boundaries and social consequences of algorithmic systems that shape individuals' behaviors, preferences and even identities. This study aims to address the behavioral addiction and social transformative effects of digital manipulation through algorithms, the ethically questionable practices and limits of the technical operation of algorithms, and the role of all these processes on consumer behavior from an interdisciplinary perspective.

The main research question that the study focuses on is "Which ethical boundaries do algorithmic manipulation mechanisms transcend and transform individual and social behaviors, and which addictive dynamics does this process feed?" While seeking an answer to this question, as secondary questions; how the way algorithms process user data paves the way for manipulation, the relationship of ethical violations with social justice and digital inequality, and the psychological foundations of addictive interface designs are examined.

As the method of the study; academic articles, newspapers, internet and television broadcasts, news, case studies, reports published between 2010 and 2024 were examined through a systematic literature review. These sources were synthesized under the themes of *behavioral economics*, *neuromarketing*, *data ethics* and *digital psychology*. In particular, the *concept of attention economy* on social media platforms, *filter bubbles in recommendation systems*, *echo chambers*, *deepfake technology*, *behavioral addiction*, *gamification strategies*, *disinformation*, *digital ethics* and *nomophobia* have been subjected to a critical reading to explain the technical and ethical dimensions of manipulation.

Unpredictable optimization algorithms create implicit coercion mechanisms by bypassing users' conscious preferences. Digital manipulation threatens the free will of individuals and has a direct impact on democratic processes and social change. Accordingly, the most important finding of the study is that digital manipulation makes it necessary to question the existential foundations and ethical validity of the concept of *user consent*. This situation intellectually calls into question the extent to which the consent that users are assumed to give freely is valid and consistent in the face of manipulative design and algorithmic techniques.

Keywords: Algorithmic manipulation, Data ethics, Digital ethics, Behavioral addiction, Data capitalism, Autonomy.

Dijital Hastalıklar Ekseninde Telefon Kullanım Alışkanlıklarının İncelenmesi: Telefobi ve Nomofobi Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz

Yasemin Çakar^{a*}, Deniz Yengin^b

^aYüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yeni Medya ve İletişim, Çanakkale, Türkiye,
yaseminncakr@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2145-6966, (*Sorumlu Yazar)

^bProf. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yeni Medya ve İletişim, Çanakkale, Türkiye,
deniz.yengin@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6846-0770

Özet

Davranışsal bağımlılık, dijital hastalıklar çatısı altında değerlendirilen ve çağımızın en önemli sorunlarından biri hâline gelen bir olgudur. Bireyin iletişim teknolojilerini kullanırken ya da kullanım sonrasında psikolojik olarak kendisini kötü hissetmesiyle beraber yaşanan pek çok olgu, davranışsal bağımlılığı tetiklemektedir. Özellikle mobil cihazların ve sosyal medya platformlarının yaygınlaşması, bireylerin sürekli etkileşimde olmalarını mümkün kılmakta ve bu durum yeni yaşam alışkanlıklarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bilgiye hızlı erişim ve anında iletişim olanakları, bireylerin kişisel ve sosyal yaşantılarını dönüştürmüş, dijital hastalıkların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu hastalıklar arasında, telefonsuz kalma korkusu şeklinde tanımlanan nomofobi ve telefonla iletişim kurmaktan korkma ifadesiyle ele alınan telefobi gibi kavramlar öne çıkmaktadır. Bu çalışma, dijital çağda bireylerin telefon kullanım alışkanlıklarının, özellikle birbirine zıt gibi görünen “nomofobi” ve “telefobi” çerçevesinde nasıl şekillendiğini incelemektedir. Araştırma kapsamında iki farklı dijital hastalığın birey üzerindeki kullanım alışkanlıkları karşılaştırılarak incelenmiştir. Çalışma, kullanımlar ve doyumlar kuramı çerçevesinde nitel bir araştırma olarak gerçekleştirilmiş ve yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme tekniği ile 20 katılımcı ile yapılmıştır. Katılımcılar, kartopu örnekleme yöntemiyle seçilmiş olup, 10'u telefonsuz kalma korkusu yaşarken diğer 10'u ise telefonla iletişim kurmaktan çekinme duygusu taşımaktadır. Katılımcılara, kullanım alışkanlıklarını tespit etmek amacıyla sorular yöneltilmiştir. Toplanan veriler, karşılaştırmalı bir analizle değerlendirilmiş ve dijital bağımlılığın bireylerin davranışları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, telefonsuz kalma korkusu ve telefonla iletişim kurmaktan çekinme gibi birbirine zıt gibi görünen dijital hastalıkların kullanım alışkanlıklarının birbirine çok benzer olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda araştırma, dijital bağımlılığın karmaşık ve çok boyutlu bir olgu olduğunu ortaya koymuştur. Çalışma kapsamında telefonsuz kalma korkusu ile telefonda konuşma korkusu arasında olumlu bir ilişki olduğu gözlemlenmiş olup, bu durumun psikolojik ve sosyolojik temellere dayalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital hastalık, Telefobi; Nomofobi, Yeni medya, Kitle iletişim aracı.

Examining Phone Usage Habits in the Axis of Digital Diseases: A Comparative Analysis Through the Lens of Telephobia and Nomophobia

Yasemin Çakar^{a*}, Deniz Yenğin^b

^aGraduate Student, Çanakkale Onsekiz Mart University New Media and Communication, Çanakkale, Türkiye, yaseminncakr@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2145-6966, (*Corresponding Author)

^bProf. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart University New Media and Communication, Çanakkale, Türkiye, deniz.yengin@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6846-0770

Abstract

Behavioral addiction, considered under the umbrella of digital diseases, has become one of the most significant issues of our time. Many factors trigger behavioral addiction, particularly when individuals feel psychologically distressed while using or after using communication technologies. The widespread use of mobile devices and social media platforms has made constant interaction possible, leading to the emergence of new lifestyle habits. Fast access to information and instant communication opportunities have transformed individuals' personal and social lives, paving the way for the emergence of digital diseases. Among these diseases, concepts such as nomophobia, defined as the fear of being without a phone, and telephobia, which refers to the fear of communicating via phone, stand out. This study examines how individuals' phone usage habits are shaped, particularly within the contrasting frameworks of "nomophobia" and "telephobia," in the digital age. The research compares the usage habits of two different digital diseases and investigates their impact on individuals. The study was conducted as a qualitative research within the framework of the uses and gratifications theory, using semi-structured in-depth interview techniques with 20 participants. Participants were selected using snowball sampling, with 10 experiencing the fear of being without a phone and the other 10 feeling hesitant to communicate via phone. Participants were asked questions to identify their usage habits. The collected data were evaluated through comparative analysis, and the impact of digital addiction on individuals' behaviors was examined. The study found that the usage habits of the two contrasting digital diseases, the fear of being without a phone and the fear of communicating via phone, were remarkably similar. In this context, the research reveals that digital addiction is a complex and multifaceted phenomenon. It was observed that there is a positive relationship between the fear of being without a phone and the fear of talking on the phone, suggesting that this relationship may be based on psychological and sociological foundations.

Keywords: Digital diseases, Telephobia, Nomophobia, New media, Mass communication tool.

Görsel İletişim Tasarımı İlkeleri Bağlamında Bağımlılık Temalı Afişlerde Anlam Aktarımı

Emel Birol^a, Kusay Tatlı^b

^aDr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi Görele Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarımı Bölümü, Giresun, Türkiye, emel.biol@giresun.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8491-7585

^bDr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gedik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, İstanbul, Türkiye, kusay.tatli@gedik.edu.tr, ORCID: 0009-0000-6932-0174

Özet

Günümüzde teknolojinin hızla gelişim göstermesi afiş tasarımlarında anlam aktarımı konusunu görsel iletişim tasarımı ilkeleri bağlamında ele alınması olanağını sağlamıştır. Bir tasarımın anlamlı bir bütün hâline gelmesini sağlayan, onu oluşturan unsurların temel hâli; değişmez gerçekliğidir. Afiş tasarımı, görsel iletişimde diğer kitle iletişim araçlarından farklı bir yere sahiptir. Çünkü afişler, birçok mesajı insanlara iletmede kullanılan sanatsal ve estetiksel nitelikteki iletişim araçlarıdır. Afiş tasarımı; reklam, kültürel veya sosyal içerikli mesajları görsel bir anlatımla sunar. Sosyal afiş tasarımları; insan hakları, çevre, sağlık ve evrensel sorunlar gibi toplumsal konulara odaklanarak ticari kaygılardan bağımsız bir şekilde bireylerde farkındalık yaratma niteliği taşımaktadır.

Sosyal afişlerden bağımlılık temalı afişler; genellikle halk sağlığı kampanyalarının, eğitimsel yardımların, bağımlılığı önleme ve iyileşmeyi amaçlayan toplum girişimlerinin merkezinde yer alır. Bağımlılık temalı afişlerde anlam aktarımı, görsel iletişim öğelerinin (resimler, renkler, tipografi vb.) bağımlılık, madde bağımlılığı ve iyileşme hakkında mesajlar iletme sürecini ifade eder. Bu konu, halk sağlığı savunuculuğu ve görsel iletişim tasarımının kesiştiği nokta olması nedeniyle dikkat çekicidir çünkü bu afişler yalnızca farkındalığı artırmakla kalmaz, aynı zamanda bağımlılıkla ilgili algıları ve davranışları da etkiler. Bu afişlerin görsel etkinliği; netlik, renk teorisi ve Gestalt algı ilkeleri gibi yerleşik tasarım ilkeleriyle desteklenir ve bunlar birlikte izleyici katılımını ve bağımlılıkla ilgili sorunlara verilen duygusal tepkiyi artırır. Bu çalışma bağımlılık temalı afiş tasarımlarında; görsel iletişim tasarımı ilkelerinin kullanılması ile tasarım sürecinin bir kısmını oluşturan fikir bulma, hedef kitle doğrultusunda fikri görselleştirebilme, görselin oluşturulması sürecinde doğru imgelerin seçimi gibi aşamaların değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Afiş tasarımlarında, mesajın ne olduğunun belirlenmesi ve görsel öğelere dönüştürülerek hedef kitleye ulaştırılması, önemli bir süreçtir. Bu sürecin incelenmesi ve anlatım dilinin görsel iletişim tasarımı ilkeleri ile çözümlenmesi, yaratıcı fikirler doğrultusunda sosyal afiş tasarım sürecini tanımlayabilmek için gereklidir. Bu nedenle anlam aktarımında tasarım ilkelerinin etkilerini anlamak, bu alanda çalışan görsel iletişim tasarımcıları için çok önemlidir çünkü görsel iletişim tasarımcılarının çalışmaları yalnızca hayati önem taşıyan halk sağlığı mesajlarını iletmekle kalmaz, aynı zamanda bağımlılığa ve iyileşmeye yönelik toplumsal tutumları da şekillendirir.

Anahtar Kelimeler: Afiş tasarımı, Bağımlılık, Görsel iletişim tasarımı.

Meaning Transfer In Addiction Themed Posters In The Context Of Visual Communication Design Principles

Emel Birol^a, Kusay Tatlı^b

^aAssist. Prof. Dr., Giresun University Görele Faculty of Fine Arts Graphic Design Department, Giresun, Türkiye, emel.biol@giresun.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8491-7585

^bAssist. Prof. Dr., Istanbul Gedik University Faculty of Architecture and Design, Department of Visual Communication Design, Istanbul, Türkiye, kusay.tatli@gedik.edu.tr, ORCID: 0009-0000-6932-0174

Abstract

Today, the rapid development of technology has provided the opportunity to address the issue of meaning transfer in poster designs in the context of visual communication design principles. The basic state of the elements that make up a design, which enables it to become a meaningful whole, is its unchanging reality. Poster design has a different place in visual communication than other mass media. Because posters are artistic and aesthetic communication tools used to convey many messages to people. Poster design presents advertising, cultural or social messages with a visual expression. Social poster designs focus on social issues such as human rights, environment, health and universal problems and raise awareness in individuals independently of commercial concerns.

Among social posters, addiction-themed posters are often at the center of public health campaigns, educational outreach, and community initiatives aimed at addiction prevention and recovery. Meaning transfer in addiction-themed posters refers to the process by which visual communication elements (images, colors, typography, etc.) convey messages about addiction, substance abuse and recovery. This topic is noteworthy as it is the intersection of public health advocacy and visual communication design, as these posters not only raise awareness but also influence perceptions and behaviors related to addiction. The visual effectiveness of these posters is supported by established design principles such as clarity, color theory, and Gestalt principles of perception, which together increase audience engagement and emotional response to addiction-related issues. This study aims to evaluate the stages such as finding an idea, visualizing the idea in line with the target audience, choosing the right images in the process of creating the visual, which constitute part of the design process by using visual communication design principles in addiction-themed poster designs. In poster designs, determining what the message is and transforming it into visual elements and delivering it to the target audience is an important process. Analyzing this process and analyzing the language of expression with the principles of visual communication design is necessary to define the social poster design process in line with creative ideas. Therefore, understanding the impact of design principles in conveying meaning is crucial for visual communication designers working in this field, as their work not only communicates vital public health messages, but also shapes societal attitudes towards addiction and recovery.

Keywords: Poster design, Addiction, Visual communication design

Bağımlılık ve Ergende “Çocuğu Aramak”: Psiko-Pedagojik Bir İnceleme

Nurgül Yavuzer^a

^aDr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gedik Üniversitesi İİSBF Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye, nurgul.yavuzer@gedik.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-7710-5746

Özet

Bağımlılık günümüzde akademik, ekonomik ve politik düzlemlerde yoğun biçimde tartışılan, çok boyutlu bir olgudur. Sigara, alkol, uyuşturucu madde ve kumar gibi çeşitli formlarda kendini gösteren bağımlılık, bireyin hem bireysel gelişimini hem de toplumsal uyumunu etkileyen önemli bir sorundur. Bu çalışma, özellikle ergenlik dönemine odaklanarak bağımlılığın altında yatan psikodinamik süreçleri çocukluk dönemine referansla incelemektedir. Çocukluk döneminde yaşanan duygusal kırılmalar, dürtüsel doyum arayışları ve benlik gelişimi gibi unsurlar, bağımlılık eğilimlerinin anlaşılmasında temel belirleyiciler olarak ele alınmaktadır.

Psikanalitik kuram çerçevesinde gençlik sorunlarına yönelik yaklaşımlar, “genç suçluluğu” ve “ergen eğitimi” gibi alanların gelişimine katkı sağlamıştır. Bu bağlamda, Aichhorn’un ergenlik dönemi üzerine yürüttüğü psikanalitik değerlendirmeler ve toplumsal normlara aykırı davranışların etiyojisine dair kuramsal katkıları, bağımlılık olgusunun anlaşılmasında önemli bir perspektif sunmaktadır. Anna Freud’un kuramdan uygulamaya geçiş sürecine dair katkıları ve Melanie Klein’in çocukluğun ilk evrelerinin ruhsal yapı üzerindeki etkilerine dair açıklamaları, bu tartışmayı derinleştirmektedir. Donald Winnicott ise çocuğun gelişiminin yalnızca bireysel değil, çevresel bağlamda da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koyarak özellikle anne-çocuk ilişkisi ve çevrenin ruhsal gelişimdeki rolünü vurgulamıştır.

Aichhorn’un dezavantajlı ve suça yönelmiş gençlerle eğitim merkezlerinde yürüttüğü çalışmalar, “eğitim analizi” kavramını geliştirmiş; yetersiz gelişimin antisosyal davranışların öncülü olabileceğini ortaya koymuştur. Bu çerçevede, gençlik hareketlerinin yeni bir pedagojik yaklaşımı zorunlu kıldığı ileri sürülmektedir.

Sonuç olarak ergenlik döneminde bağımlılığın psiko-pedagojik bir bakış açısıyla ele alınması, psikanalitik kuramın çocukluk ve eğitim süreçlerini kapsayan yönleriyle değerlendirilmesi ve özellikle madde bağımlılığının çocuk suçluluğu bağlamında incelenmesi hem kuramsal hem de uygulamalı düzeyde önemli katkılar sunmaktadır. Ergenliği yalnızca bir geçiş süreci olarak değil, aynı zamanda karmaşık bir mücadele alanı olarak ele almak, bu dönemin anlaşılmasına yönelik daha bütüncül bir yaklaşım geliştirilmesine olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Gelişim ve Psikanaliz, Aichhorn eğitim psikoanalisti, Bağımlılık ve Çocuk suçluluğu, Anti-sosyal davranış.

Addiction and “Looking For The Child” In Adolescents: A Psycho-Pedagogical Review

Nurgül Yavuzer^a

^aAssist. Prof. Dr., Istanbul Gedik University Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences
Department of Psychology, Istanbul, Türkiye, nurgul.yavuzer@gedik.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-7710-5746

Abstract

Today, addiction is a multidimensional phenomenon that is intensively discussed at academic, economic and political levels. Addiction, which manifests itself in various forms such as smoking, alcohol, drugs and gambling, is an important problem that affects both individual development and social harmony. This study examines the psychodynamic processes underlying addiction with reference to childhood, with a particular focus on adolescence. Factors such as emotional fractures, impulsive satisfaction seeking and self-development during childhood are considered as the main determinants in understanding addictive tendencies.

Approaches to youth problems within the framework of psychoanalytic theory have contributed to the development of fields such as “juvenile delinquency” and “adolescent education”. In this context, Aichhorn’s psychoanalytic evaluations on adolescence and his theoretical contributions on the etiology of behaviors against social norms offer an important perspective in understanding the phenomenon of addiction. Anna Freud’s contributions on the transition from theory to practice and Melanie Klein’s explanations of the effects of the early stages of childhood on the psyche deepen this discussion. Donald Winnicott, on the other hand, emphasized the role of the mother-child relationship and the environment in psychological development, arguing that the child’s development should be evaluated not only in the individual but also in the environmental context.

Aichhorn’s work with disadvantaged and delinquent youth in educational centers developed the concept of “educational analysis” and revealed that inadequate development can be a precursor to antisocial behavior. In this framework, it is argued that youth movements necessitate a new pedagogical approach.

In conclusion, addressing addiction in adolescence from a psycho-pedagogical perspective, evaluating psychoanalytic theory in terms of childhood and educational processes, and especially examining substance abuse in the context of juvenile delinquency offer important contributions both at the theoretical and practical level. Considering adolescence not only as a transition process but also as a complex area of struggle allows for a more holistic approach to understanding this period.

Keywords: Adolescence, Development and Psychoanalysis, Aichhorn educational psychoanalysis, Addiction and Juvenile delinquency, Anti-social behavior.

Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumuna Göre İşe Bağlılık ve İş Bağımlılığı Tutumlarındaki Farklılaşmanın Analizi

İsmail Özdemir^{a*}, Ahmet Erkasap^b

^aDr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gedik Üniversitesi Gedik MYO İnsan Kaynakları Programı, İstanbul, Türkiye, iozdemir@gedik.edu.tr, ORCID: 0009-0007-0438-9518, (*Sorumlu Yazar)

^bDr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gedik Üniversitesi İİSBF YBS Bölümü, İstanbul, Türkiye, ahmet.erkasap@gedik.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6239-1700

Özet

Bu araştırma, İstanbul ilindeki eğitim kurumlarında görev yapan 271 çalışanın işe bağlılık ve iş bağımlılığı düzeylerini inceleyerek, bu iki kavram arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı ve eğitim sektöründeki yansımalarını demografik değişkenler açısından ele almayı amaçlamıştır. Araştırmanın kuramsal temeli, İş Talepleri-Kaynakları modeline dayanmaktadır. Bu modele göre işe bağlılık, pozitif bir motivasyonel süreç olarak tanımlanırken iş bağımlılığı, olumsuz sonuçlara yol açan bir davranış örüntüsü olarak ele alınmaktadır. İşe bağlılık; çalışanın işine karşı enerjik, adanmış ve odaklanmış bir tutum sergilemesini ifade ederken iş bağımlılığı ise kontrol edilemeyen bir çalışma dürtüsü ve iş-yaşam dengesinin bozulması ile karakterize edilmektedir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak Utrecht İşe Bağlılık Ölçeği ve Bergen İş Bağımlılığı Ölçeği uygulanmıştır. Her iki ölçeğin de güvenilirlik katsayıları yüksek düzeyde bulunmuştur (İşe Bağlılık $\alpha=.92$, İş Bağımlılığı $\alpha=.85$). Araştırmanın temel bulguları şu şekilde özetlenebilir: İlk olarak işe bağlılık ve iş bağımlılığı arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=.62$, $p<.001$). Bu sonuç, işine yüksek düzeyde bağlı olan eğitim çalışanlarının aynı zamanda iş bağımlılığı geliştirme riskinin de arttığını göstermektedir. Bu durum, pozitif bir özellik olan işe bağlılığın, belirli koşullar altında olumsuz bir davranış olan iş bağımlılığına dönüşebileceğini ortaya koymaktadır. Demografik değişkenler açısından elde edilen bulgular da dikkat çekicidir. Yaş faktörünün hem işe bağlılık hem de iş bağımlılığı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Genç çalışanlar (25 ve altı yaş grubu), ileri yaştaki çalışanlara (50 ve üstü) göre hem daha yüksek işe bağlılığına hem de daha yüksek iş bağımlılığına sahiptir. Bu durum, kariyerlerinin başındaki genç eğitimcilerin kendilerini kanıtlama ve mesleki gelişim sağlama motivasyonu ile işlerine daha sıkı sarıldıkları ancak bu durumun onları, iş bağımlılığı riskine daha açık hâle getirdiği şeklinde yorumlanabilir. Cinsiyet ve eğitim durumu değişkenlerinin ise işe bağlılık ve iş bağımlılığı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, günümüzde eğitim sektöründe cinsiyet rollerinin ve eğitim düzeyine bağlı beklentilerin benzer hâle geldiğini düşündürmektedir. Araştırmanın sonuçları, eğitim kurumu yöneticileri için önemli çıkarımlar sunmaktadır. İşe bağlılığı teşvik ederken çalışanları iş bağımlılığının olumsuz etkilerinden koruyacak stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle genç çalışanlara yönelik mentorluk programları, iş-yaşam dengesini destekleyen politikalar ve sağlıklı çalışma alışkanlıklarının geliştirilmesi bu bağlamda kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler : İşe bağlılık, İş bağımlılığı, Çalışan, Demografik değişkenler.

Analysis of the Differences in Work Engagement and Work Addiction Attitudes According to Gender, Age, Educational State

İsmail Özdemir^{a*}, Ahmet Erkasap^b,

^aAssist. Prof. Dr., Istanbul Gedik University Gedik Vocational School Human Resources Program, Istanbul, Türkiye, iozdemir@gedik.edu.tr, ORCID: 0009-0007-0438-9518, (*Corresponding Author)

^bAssist. Prof. Dr., Istanbul Gedik University Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences Department of Management Information Systems, Istanbul, Türkiye, ahmet.erkasap@gedik.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6239-1700

Abstract

This study aimed to investigate the levels of work engagement and workaholism among 271 employees in private special education institutions in Istanbul, examining the relationship between these two constructs and their reflections in the education sector in terms of demographic variables. The theoretical foundation of the research is based on the Job Demands-Resources (JD-R) model. According to this model, work engagement is defined as a positive motivational process, whereas workaholism is considered a behavioral pattern leading to negative outcomes. Work engagement refers to an employee's energetic, dedicated, and focused attitude towards their job, while workaholism is characterized by an uncontrollable drive to work and a disruption of the work-life balance. The study employed a quantitative research method, specifically a correlational survey design. The Utrecht Work Engagement Scale and the Bergen Work Addiction Scale were used as data collection instruments. Both scales demonstrated high levels of reliability (Work Engagement $\alpha=.92$, Work Addiction $\alpha=.85$). The main findings of the research can be summarized as follows: Firstly, a moderately positive and significant relationship was identified between work engagement and workaholism ($r=.62$, $p<.001$). This result indicates that education professionals with high levels of work engagement are also at an increased risk of developing workaholism. This suggests that work engagement, a positive trait, can transform into workaholism, a negative behavior, under certain conditions. The findings regarding demographic variables are also noteworthy. The age factor was found to have a significant effect on both work engagement and workaholism. Younger employees (25 and under) exhibited both higher work engagement and higher workaholism compared to older employees (50 and over). This can be interpreted as young educators at the beginning of their careers embracing their work more tightly with the motivation to prove themselves and achieve professional development, which, however, makes them more vulnerable to the risk of workaholism. Gender and educational status variables were found to have no significant effect on work engagement and workaholism. This result suggests that gender roles and expectations based on educational level have become similar in today's education sector. The results of the study offer important implications for administrators in educational institutions. It is necessary to develop strategies that protect employees from the negative effects of workaholism while promoting work engagement. Mentoring programs for young employees, policies that support work-life balance, and the development of healthy work habits are of critical importance in this context.

Keywords: Work engagement, Work addiction, Employee, Demographic variables.

Üniversite Öğrencilerinde Sigara Bağımlılığı

Ali Cere^a, Abdullah Tekin^b, Fatma İltuş^{c*}

^aLisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, meryemila721@gmail.com, ORCID: 0009-0006-9293-7379

^bLisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, tekiin.2305@gmail.com, ORCID: 0009-0008-6739-1196

^cDr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, fatmailtus@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-8734-3326, (*Sorumlu Yazar)

Özet

Önlenebilir ölüm nedenleri arasında birinci sırada yer alan sigara, dünyada ve ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunudur. Dünyada tütün ve tütün ürünlerini kullanan 15 yaş ve üstü bireylerdeki sigara kullanım oranının en fazla olduğu ülkelere bakıldığında Türkiye yaklaşık 17 milyon tütün kullanıcısı ile bu ülkeler arasında 10. sıradadır. Dünya tütün tüketiminin üçte ikisi, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 10 ülkede olmaktadır. TÜİK'in Türkiye Sağlık Araştırması 2022 yılı tütün istatistikleri verilerine göre 15-24 yaş aralığındaki erkeklerde tütün kullanım oranı %29 iken 25 yaş sonrası en yüksek kullanım düzeyi olan %51,4'e; kadınlarda ise %9'dan 25 yaş sonrası %18,3'e ve 35 yaş sonrası %23,4'e kadar yükselmektedir. Bu veriler üniversite öğrenciliği sonrası yaşlarda tütün tüketiminin tepe noktasına ulaştığını göstermektedir.

Üniversite öğrencileri ile yapılan tanımlayıcı çalışmalarda öğrencilerin yaşları arttıkça ve üst sınıflara geçtikçe daha çok sigaraya yöneldikleri bildirilmiştir. 2024 yılında lise öğrencileri ile yapılan bir çalışmada öğrencilerin sınıf ve yaşları arttıkça sigara kullanım oranlarının arttığı bildirilmiştir. Yine aynı çalışmada 7 yaşından önce sigarayı deneyimleyen çocukların oranı %2,5 ve liseye gelmeden önce sigarayı deneyimleyen öğrencilerin oranı %53,4 olarak bildirilmiştir. Lise öğrencileri ile yapılan bir diğer güncel çalışmada erkek öğrencilerde sigara içme oranının %24,1 olduğu bildirilmiştir. Erken yaşta sigara denemek, ileri yaşlarda sigara bağımlılığına dönüşmesi ve diğer maddelerin kullanımında bir basamak oluşturması bakımından önemli bir risk faktörüdür. Hem üniversite hem de lise öğrencileriyle yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda daha üniversitenin ilk günlerinde sigaranın zararları ve sigaranın bırakılmasıyla ilgili girişimlere başlanılmasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Ülkemizde 2021 yılında yapılan bir çalışmada sigara tüketimi paket/yılı arttıkça nikotin bağımlılığı, psikolojik bağımlılık ve sigara içme arzusunun arttığı; paket/yıl sayısı daha düşük olan katılımcıların sigara bırakma başarısının daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Üniversite öğrencilerine yapılacak sigara bıraktırma girişimleri ile sigara içme miktar ve süresi henüz çok artmamışken sigaranın kolayca bırakılması uzun yıllar kullanım sonrası başarısız sigara bırakma girişimlerinden bireyleri koruyacaktır. Sigara bırakma isteği olan kişilere verilecek davranış terapileri ile sigara içme arzusunun önüne nasıl geçileceğinin anlatılması ve belli bir süre sonra bu isteğin azalarak son bulacağı anlatılması bırakma başarısını artıracaktır.

Tütün bağımlılığına yönelik çalışmalar doğası gereği, bireysel ve toplumsal yaklaşımların bir arada bulunmasını gerektirmektedir. Bağımlılıkla mücadelenin bir kişinin değil, her kişinin katkı sunacağı ve topyekûn yapılması gereken bir mücadele olduğu gerçeğinden hareketle bu mücadelede verilecek en küçük katkının bir hayata etki edeceği unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Öğrenci, Sigara içme, Tütün mamülleri, Üniversite.

Smoking Dependence in University Students

Ali Cere^a, Abdullah Tekin^b, Fatma İltuş^{c*}

^aUndergraduate Student, Selçuk University Akşehir Kadir Yallagöz Health School, Department of Nursing, Konya, Türkiye, meryemila721@gmail.com, ORCID: 0009-0006-9293-7379

^bUndergraduate Student, Selçuk University Akşehir Kadir Yallagöz Health School, Department of Nursing, Konya, Türkiye, tekiin.2305@gmail.com, ORCID: 0009-0008-6739-1196

^cAssist. Prof. Dr., Selçuk University Akşehir Kadir Yallagöz Health School, Department of Nursing, Konya, Türkiye, fatmailtus@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-8734-3326, (*Corresponding Author)

Abstract

Smoking, the leading preventable cause of death, is a major public health problem worldwide, including in our country. Among countries with the highest rates of tobacco product use among individuals aged 15 and older, Turkey ranks tenth, with approximately 17 million users. Two-thirds of the world's tobacco consumption occurs in just 10 countries, including Turkey. According to the 2022 TÜİK Turkey Health Survey on tobacco statistics, the rate of tobacco use among males aged 15-24 years is 29%, increasing to 51.4% after the age of 25. Among females, this rate rises from 9% to 18.3% after the age of 25 and to 23.4% after the age of 35. These data indicate that tobacco consumption peaks after university years.

Descriptive studies on university students indicate that smoking prevalence increases with age and academic level. A 2024 study on high school students similarly found that smoking rates increased as students advanced in grade and age. The same study reported that 2.5% of children had tried smoking before the age of 7, while 53.4% had experimented with smoking before entering high school. Another recent study on high school students found that the smoking rate among male students was 24.1%. Experimenting with cigarettes at an early age is a significant risk factor for later nicotine addiction and a potential gateway to other substance use. Given the findings from studies on both university and high school students, early university interventions on the harms of smoking and smoking cessation are needed.

A study conducted in 2021 in Turkey reported that nicotine addiction, psychological dependence, and the urge to smoke increased with the number of pack-years of cigarette consumption. Additionally, participants with a lower number of pack-years had a higher success rate in quitting smoking. Encouraging smoking cessation attempts among university students can prevent future failed attempts, as their smoking habits are not yet deeply established. Providing behavioral therapies to individuals who want to quit smoking and explaining that their cravings will gradually decrease over time can enhance smoking cessation success.

Studies on tobacco addiction, by their very nature, require both individual and societal approaches. Even the smallest effort in this fight can have a significant impact, as combating addiction requires collective action.

Keywords: Addiction, Smoking, Student, Tobacco products, University.

Dijital Oyun Oynama Bozukluğu Üzerine Güncel Bir Araştırma

Özgün Arda Kuş^{a*}

^aDr. Öğr. Üyesi, Üsküdar Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İstanbul, Türkiye, ozgunarda.kus@uskudar.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-1487-3772

*Bu bildiri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalında yazılan “İnteraktif bir iletişim alanı olarak dijital oyunlar; Oyun oynama motivasyonlarının dijital oyun bağımlılığına etkileri üzerine bir araştırma” adlı doktora tezinden üretilmiştir.

Özet

Literatürde bağımlılıklar (çeşitli kaynaklara göre madde kullanım bozuklukları veya davranışsal bozukluklar) bireyin işlevselliğini ve toplumsal yapısı etkileyen beyin hastalığı olarak ifade edilmektedir. Maddeye veya davranışa yönelik olan bağımlılıklar, tolerans gelişimi ile karakterize edilir ve beynin haz merkezi olan, Nucleus Accumbens bozulmalarına yol açar. Dijital teknolojilerin yıllar içindeki gelişimi mobil olarak adlandırılan (Tablet, cep telefonu, laptop, vb.) cihazları hayatımıza dâhil etmiştir. Bireyler, söz konusu olan bu mobil cihazlara istedikleri zaman diliminde ve istedikleri yerde ulaşabilmektedir. Teknolojinin bu denli ulaşılabilir olmasının sağladığı avantajlar yadsınamaz bir gerçeklik oluştursa da durum sadece avantajlar ile sınırlı değildir. Kişinin dijital teknoloji kullanımında aşırılığa kaçması, literatüre bazı yeni davranışsal bağımlılıkları getirmiş, bazılarına da ulaşımı (kumar oynama bozukluğu) kolaylaştırmıştır. Dijital oyun oynama bozukluğu da teknolojinin hayatımıza dâhil olmasıyla ortaya çıkmış ve teknolojik gelişmeler ile gün geçtikçe daha fazla bireyde gözlemlenen bir davranışsal bağımlılık hâlini almıştır. Gün geçtikçe daha fazla birey, dijital oyun oynama konusunda riskli davranış boyutuna ulaşmakta ve söz konusu davranışa bağlı bağımlılık gelişimi görülmektedir. Dijital oyunlara yönelik olan riskli kullanım (davranış) ve bağımlılık gelişimi daha fazla bireyi toplumdan uzaklaştırmakta ve işlevselliklerini etkilemektedir. Ülkemizde söz konusu probleme yönelik olarak araştırma azlığı dikkat çekmektedir. Bu çalışma ile ülkemizde yaşayan 15-43 yaş aralığındaki bireylerin, dijital oyunlara yönelik olan riskli kullanım ve bağımlılık boyutlarının ortaya konması amaçlanmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen nicel çalışmada, DÖBO 7 (Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği) ölçeği, olasılıklı olmayan kota örnekleme yöntemi ile ülkemizde yaşayan ve yukarıda belirtilen yaş grubundaki bireylere uygulanmıştır. Bu kapsamda 460 örneklemden elde edilen veriler SPSS 29.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre örnekleme dâhil olan 15-43 yaş grubundaki bireylerin %48,9’u dijital oyun oynama davranışını sergileme konusunda riskli davranış veya bağımlılık düzeyindedir.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal bağımlılıklar, Dijital oyun oynama bozukluğu, Nicel araştırma, Dijital bağımlılıklar.

A Current Study About Digital Gaming Disorder

Özgün Arda Kuş^{a*}

^aAssist. Prof. Dr., Uskudar University Faculty of Communication, Istanbul, Turkey, ozgunarda.kus@uskudar.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-1487-3772

*This paper, produced from the doctoral dissertation written at Istanbul University, Institute of Social Sciences, Department of Public Relations and Publicity titled “Digital games as an interactive communication area; A study on the effects of game playing motivations on digital game addiction”

Abstract

In literature addictions (according to multiple sources substance use disorders or behavioral disorders) defines as a brain disorder which affects an individual’s functionality and social structure. Disorders directed towards to substance or behavior characterized with tolerance development and cause damage in Nucleus Accumbens, the pleasure center of brain. Throughout the years, development of digital technologies involved devices called (tablets, cell phones, laptop etc.) mobile devices. Individuals can access these mobile devices whenever and wherever they want. Although the advantages of technology being so accessible are an undeniable reality, the situation is not limited to just the advantages. The excessive use of digital technology by an individual has brought some new behavioral addictions to the literature and has made it easier to reach (gambling disorder) some others. Digital gaming disorder has emerged with the inclusion of technology in our lives and has become a behavioral addiction observed in more and more individuals with technological developments. Day by day more individual is reaching the level of risky behavior in playing digital games and developing an addiction to the behavior in question. Risky use (behavior) towards the digital games and development of addiction remove more individual from society and affects their functionality. The paucity of research on this problem in our country is striking. This study aims to reveal the risky use and addiction dimensions of digital games among individuals between the ages of 15-43 living in our country. In the quantitative research conducted within this scope, the DÖBO 7 (Digital Game Addiction Scale) scale was applied to individuals living in our country and in the above-mentioned age group using the non-probability quota sampling method. In this context, data obtained from 460 samples were analyzed with SPSS 29.0 package program. According to the findings obtained, 48.9% of individuals in the 15-43 age group involved in the sampling are at a level of risky behavior or addiction in exhibiting digital game play behavior.

Keywords: Behavioral addictions, Digital gaming disorder, Quantitative research, Digital addictions.

İnternet Bağımlılığı ve Günlük İşlevsel Performans Bozukluğu: Atalet

Cem Galip Kahveci^a

^aPcc (Profesyonel Yönetici Koçu), Psk., ICF Türkiye (International Coaching Federation-Uluslararası Koçluk Federasyonu), Türkiye, galipkahveci@gmail.com, ORCID: 0009-0004-9614-1189

Özet

Hızla ilerleyen teknoloji ile birlikte ortaya çıkan yeni davranış alışkanlıklarından bir tanesi de internet ve yazılım teknolojilerinin sunduğu hizmetlerdir. Kullanıcılar tarafından en çok tercih edilen çoklu çevrim içi oyunlar ve yeni medya unsurları (sosyal medya, internet tv, haber portalları, vb.) gibi internet gerekliliği ile deneyimlenebilen aktiviteler aynı zamanda kısa sürede bağımlılık seviyesine gelmektedir.

İnternet bağımlılığı, bireylerin günlük yaşamlarını olumsuz etkileyen önemli bir sorun hâline gelmiştir. Bu bağımlılık, geniş bir yaş yelpazesini içine alan bireylerin iş, eğitim, sosyal ilişkiler, fiziksel ve mental sağlık gibi bir çok alanda işlevselliğini bozmaktadır. Toplumun her kesimini tehdit eden ve etkileyen bu bağımlılık türü davranışsal bağımlılık olarak tanımlanmaktadır. Halk arasında “tembellik”, dış kaynaklarda “inertia”, yaygın olarak “atalet” olarak nitelendirilen bu işlev bozukluğu türü kişinin tüm hayatını olumsuz yönde etkilemektedir. Eğer atalet uzun süre devam eder ve bireyin günlük işlevselliğini (iş, eğitim, sosyal yaşam vb.) olumsuz etkilerse bu durum bir işlev bozukluğu olarak değerlendirilebilir.

Çalışmanın yöntemi olarak, 2018-2024 yılları arasında yayımlanan akademik makaleler, kitaplar, internet ve televizyon yayınları, katılımcı olarak yürütülen vaka analizleri, seminerler, sempozyumlar, konferanslar ve sistematik literatür taraması incelenmiştir. Birebir katılım sağlanan vakalardan elde edilen veriler ve çözüm süreçleri de değerlendirmeye alınmıştır. Bu doğrultuda ulaşılan sonuçlar, özellikle genç neslin içine doğduğu internet, sosyal medya ve dijital oyun platformlarının sürekli bir tehdit unsuru oluşturduğunu ve yeni neslin psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir.

Elde edilen bulgular, deneyimleyerek öğrenmesi gereken bireylerin dış dünyayla bağlarını kopararak psikotik bir yaşam epizoduna uyum sağlamaya çalışmasının, psikolojik iyi oluş hâliyle tamamen çeliştiğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra gerçekliği yalnızca internet ortamlarından bilgi edinerek inşa eden bireylerde, bağımlılığın yanı sıra linç girişimleri, siber zorbalık ve trolleme gibi olguları besleyen bir tür siber cesaretin ortaya çıktığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital bağımlılık, Sosyal medya, Siber cesaret, Atalet.

Internet Addiction and Daily Functional Performance Impairment: Inertia

Cem Galip Kahveci^a

^aPsk., Pcc, ICF Türkiye (International Coaching Federation), Türkiye, galipkahveci@gmail.com,
ORCID: 0009-0004-9614-1189

Abstract

One of the new behavioral habits that has emerged with rapidly advancing technology is the services provided by internet and software technologies. Activities that can be experienced with the necessity of the internet, such as multiple online games and new media elements (social media, internet TV, news portals, etc.), which are the most preferred by users, also reach the level of addiction in a short time.

Internet addiction has become a significant problem that negatively affects the daily lives of individuals. This addiction covers a wide age range and disrupts the functionality of individuals in many areas such as work, education, social relations, physical and mental health. This type of addiction, which threatens and affects every segment of society, is defined as behavioral addiction. This type of dysfunction, which is commonly referred to as 'laziness' among the public, 'inertia' by external sources, and commonly 'inertia', negatively affects the person's entire life. If inertia continues for a long time and negatively affects the individual's daily functionality (work, education, social life, etc.), this situation can be evaluated as a dysfunction.

As the method of the study, academic articles, books, internet and television broadcasts, participatory case studies, seminars, symposiums, conferences and systematic literature reviews published between 2018-2024 were examined. Data obtained from cases with one-on-one participation and solution processes were also evaluated. The results obtained in this direction show that the internet, social media and digital game platforms, which the young generation was born into, pose a constant threat and negatively affect the psychosocial development of the new generation.

The findings obtained reveal that the attempt of individuals who need to learn by experience to adapt to a psychotic life episode by severing their ties with the outside world is completely contradictory to psychological well-being. In addition, it can be said that a kind of cyber courage that feeds addiction, lynching attempts, cyberbullying and trolling emerges in individuals who construct reality only by obtaining information from internet environments.

Keywords: Digital addiction; Social media, Cyber courage, Inertia.

Nomofobi Üzerine Kavramsal Bir Analiz

Özgün Arda Kuş^a, Asena Irmak Yavuz^b

^aDr. Öğr. Üyesi, Üsküdar Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İstanbul, Türkiye,

ozgunarda.kus@uskudar.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1487-3772, (*Sorumlu Yazar)

^bLisans Öğrencisi, Üsküdar Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İstanbul, Türkiye, asenayavuz25@gmail.com,

ORCID: 0009-0007-4562-8001

Özet

İçerisinde yaşadığımız toplumsal yapıda, dijitalleşmeye bağlı gelişmeler hüküm sürmektedir. Bu yapıda dijitalleşme, hayatın her alanına nüfuz etmiştir. Toplum 5.0 (Süper Akıllı Toplum) olarak adlandırılan bu yapı, dijitalleşme ve yapay zekânın toplumsal yaşamdaki etkilerinin her yönüyle değerlendirildiği bir dönemi ifade etmektedir. Dijitalleşmenin bireye ve toplumsal yapıya faydaları yadsınamayacak bir gerçekliktir. Lakin dijitalleşmenin sağladığı faydaların yanı sıra bazı dezavantajları da bulunmaktadır. Bu dezavantajların içinde; güvenlik sorunları, bağımlılıklar, fobiler, özel hayatın gizliliği, dijital uçurum vb. gibi sorunlar bulunmaktadır. Çalışma özelinde dijitalleşmenin yol açtığı teknolojik fobilerden/bağımlılıklardan biri olan Nomofobi ele alınacaktır. Nomofobi, literatürde en genel anlamı ile akıllı telefondan uzak kalma veya akıllı telefonsuz kalma korkusu olarak ifade edilmektedir. Nomofobinin açılımına baktığımızda “No-Mobilephone-Phobia” olarak ifade edilmektedir. DSM V ve ICD özelinde baktığımızda bu şekilde bir bağımlılık, fobi veya hastalığa rastlanmamaktadır. Bu çalışmanın amacı Nomofobi olarak adlandırılan kavram üzerindeki muğlaklığı kaldırmaya katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Kimi kaynaklar cep telefonundan uzak kalma durumunu akıllı telefon bağımlılığı olarak kimi kaynaklar ise fobi olarak tanımlanmaktadır. Yakın zamanda ortaya çıkan bir durum olan, akıllı cep telefonundan uzak kalmanın yarattığı olumsuz ruhsal ve fiziksel etkiler hakkında literatürde bir fikir birliğinin olmaması problemin durumunu ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ve kavram analiz yöntemleri kullanılmıştır. İçerik analizi; nesnel, ölçülebilir, doğrulanabilir bilgilere ulaşmak amacıyla yazılı, işitsel ve görsel çok farklı materyali belli kurallar dâhilinde analiz etmeyi amaçlayan nitel araştırma yöntemi içerisinde yer alan bir tekniktir. Kavramsal analiz ise terimleri ayırt etmek, atıfta buldukları anlayışları analiz etmek ve bunları temsil etmekle ilgilidir. Kavramlar, bir disiplinle ilişkili en temel varlıklardan veya olgulardan bazılarını içerir. Çalışma kapsamında bu iki nitel analiz yönteminden karma bir desen oluşturulmuştur. Araştırma sonucu bir metaya (akıllı cep telefonu) karşı tolerans gelişiminin sadece bir fobi olarak açıklanamayacağını, genel bağımlılık kriterlerini karşılama durumu da ele alındığında bu durumun teknolojik gelişmelere bağlı davranışsal bir bağımlılıkla ilişkilendirilebileceği sonucuna ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nomofobi, Davranışsal bağımlılıklar, Teknoloji bağımlılığı, Kavramsal analizi.

A Conceptual Analysis on Nomophobia

Özgün Arda Kuş^a, Asena Irmak Yavuz^b,

^aAssist. Prof. Dr., Uskudar University, Faculty of Communication, Istanbul, Turkey, ozgunarda.kus@uskudar.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-1487-3772, (*Corresponding Author)

^bUndergraduate Student, Uskudar University, Faculty of Communication, Istanbul, Turkey, asenayavuz25@gmail.com,
ORCID: 0009-0007-4562-8001

Abstract

In the society we live in, developments related to digitalization are prevail. In this structure digitalization has penetrated to every area of life. This structure called Society 5.0 (Super Smart Society), refers to a period in which the effects of digitalization and artificial intelligence (AI) on social life are evaluated in every aspect. The benefits of digitalization to individuals and social structures are an undeniable reality. However, in addition to benefits of digitalization there are also some disadvantages. These disadvantages include; security issues, addictions, phobias, privacy, digital divide etc. issues. In this study, Nomophobia, one of the technological phobias/addictions caused by digitalization, will be discussed. Nomophobia is generally defines in literature as the fear of being away from a smartphone or being without one. When we look at expansion of Nomophobia it is expressed as “No-Mobilephone-Phobia”. When we look specifically at DSM V and ICD we do not find such an addiction, phobia or disease. The aim of this study is to contribute to removing the ambiguity on the concept called Nomophobia. Some sources define staying away from mobile phone as smartphone addiction, while some sources define as phobia. The lack of consensus in the literature about the negative psychological and physical effects of staying away from smart phones, a recent situation, reveals the state of the problem. Within the scope of study, content analysis and concept analysis methods from the qualitative research methods were used. Content analysis is a technique within the qualitative research method that aims to analyze many different written, audio and visual materials within certain rules in order to obtain objective, measurable and verified information. Conceptual analysis is about distinguishing terms, analyzing the understandings to which they refer, and representing them. Concepts comprise some of the fundamental entities or facts associated with a discipline. Within the scope of the study, a mixed design was created from these two qualitative analysis methods. The research results revealed that the development of tolerance to a meta (smart phone) cannot be explained solely as a phobia, and that this situation can be associated with a behavioral addiction due to technological developments, when the general addiction criteria are also taken into account.

Keywords: Nomophobia, Behavioral addictions, Technology addiction, Conceptual analysis.

Davranışsal Bağımlılık Olarak Sanal Kumar ve Bahis: Dijital Tehditler, Psikososyal Etkiler ve Önleyici Politikalar

Baran Çelik^a

^aYüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Gedik Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı, İstanbul, Türkiye,
barancelik10@outlook.com, ORCID: 0009-0008-2095-1432

Özet

Bu çalışma, hızla büyüyen bir sorun olan sanal kumar ve bahis olgusunu davranışsal bağımlılık perspektifinden ele alarak, bu alandaki bilgi boşluğunu doldurmayı ve etkili önleyici politikaların geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Çalışma, sanal kumar ve bahsin neden davranışsal bir bağımlılık olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu bağımlılığın yol açtığı dijital ve psikososyal tehditlerin neler olduğu ve bu tehditlerle mücadele etmek için hangi önleyici politikaların uygulanabileceği sorularına cevap aramaktadır. Bu amaç doğrultusunda literatür taraması yöntemiyle sanal kumar ve bahis, davranışsal bağımlılık, dijital tehditler, psikososyal tehditler ve önleyici politikalar gibi konularda akademik makaleler, raporlar, kitaplar ve güvenilir internet kaynakları incelenmiştir. Çalışmanın temel bulgularından biri, sanal kumar ve bahis bağımlılığının önlenmesi ve tedavisi için bireysel, ailevi, toplumsal ve yasal düzeylerde eş zamanlı olarak önlemler alınması gerektiğidir.

Sanal kumar ve bahis; kolay erişim, anonimlik, hızlı kazanç vaadi ve 7/24 ulaşılabilirlik gibi özellikleriyle bireyleri cezbetmekte ve özellikle risk altındaki grupları bağımlılığa karşı savunmasız hâle getirmektedir. Davranışsal bağımlılık, madde kullanımı dışında bir aktiviteye karşı duyulan kontrol edilemeyen istek ve bu aktiviteye devam etme ihtiyacı olarak tanımlanabilir. Sanal kumar ve bahis, dopamin salgılanmasını tetikleyerek ödül mekanizmasını harekete geçirdiği ve bireylerde bağımlılık döngüsü yaratabildiği için davranışsal bağımlılıklar arasında değerlendirilmektedir. Bu platformlar, gerçek kumarhanelerin aksine, coğrafi sınırlamalar olmaksızın ve sosyal baskıdan uzak bir ortamda kumar oynama imkânı sunmaktadır. Bu durum, bireylerin kumar oynama alışkanlıklarını kontrol etmesini zorlaştırmakta ve bağımlılık riskini artırmaktadır.

Sanal kumar ve bahsin bireyler ve toplum üzerindeki olumsuz etkileri, dijital ve psikososyal tehditler olarak ikiye ayrılmaktadır. Dijital tehditler arasında siber güvenlik riskleri, dolandırıcılık, kimlik hırsızlığı ve finansal kayıplar yer almaktadır. Yasa dışı bahis sitelerinde para akışının izlenmesi ve denetlenmesi zor olduğundan, bu platformlar kara para aklama ve terör örgütlerinin finansmanı gibi suç faaliyetleri için de kullanılabilir. Psikososyal tehditler ise sosyal izolasyon, depresyon, anksiyete, aile içi çatışmalar ve suç işleme gibi ciddi sorunları içermektedir. Sanal kumar ve bahis bağımlılığı olan bireyler, gerçek hayattan koparak sanal dünyaya sığınabilir, sosyal ilişkilerini ihmal edebilir ve iş, okul veya aile sorumluluklarını yerine getiremeyebilirler. Bu durum, bireylerin sosyal izolasyonuna, depresyon ve anksiyete gibi ruh sağlığı sorunlarına yol açabilir. Ayrıca kumar ve bahis nedeniyle yaşanan finansal kayıplar, aile içi çatışmalara, borçlanmaya ve hatta suç işleme davranışlarına neden olabilir. Çalışmada, bu olumsuz etkilerle mücadele etmek için alınabilecek önleyici politikalar da değerlendirilmektedir. Bu politikalar arasında, yasal düzenlemelerin güçlendirilmesi, kamuoyu farkındalık kampanyalarının düzenlenmesi, eğitim programlarının geliştirilmesi, ailelere yönelik destek hizmetlerinin sunulması ve bağımlılık tedavisinin yaygınlaştırılması gibi çok yönlü yaklaşımlar bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal bağımlılık, Sanal kumar, Dijital tehditler, Psikososyal etkiler, Önleyici politikalar.

Virtual Gambling and Betting as Behavioral Addiction: Digital Threats, Psychosocial Impacts, and Preventive Policies

Baran Çelik^a

^aGraduate Student, Istanbul Gedik University Visual Communication Design, Istanbul, Türkiye,
barancelik10@outlook.com, ORCID: 0009-0008-2095-1432

Abstract

This study aims to fill the knowledge gap in this field and contribute to the development of effective preventive policies by addressing the rapidly growing problem of virtual gambling and betting from the perspective of behavioural addiction. The study seeks to answer the questions of why virtual gambling and betting should be considered as a behavioural addiction, what are the digital and psychosocial threats caused by this addiction and which preventive policies can be implemented to combat these threats. For this purpose, academic articles, reports, books and reliable internet sources on topics such as virtual gambling and betting, behavioural addiction, digital threats, psychosocial threats and preventive policies were examined through literature review method. One of the main findings of the study is that measures should be taken simultaneously at individual, family, social and legal levels for the prevention and treatment of virtual gambling and betting addiction.

Virtual gambling and betting attracts individuals with its features such as easy access, anonymity, the promise of fast earnings and 24/7 accessibility, and makes especially at-risk groups vulnerable to addiction. Behavioural addiction can be defined as an uncontrollable desire for an activity other than substance use and the need to continue this activity. Virtual gambling and betting are considered as behavioural addictions because they trigger dopamine secretion, activate the reward mechanism and create a cycle of addiction in individuals. Unlike real casinos, these platforms offer the opportunity to gamble without geographical limitations and in an environment free from social pressure. This makes it difficult for individuals to control their gambling habits and increases the risk of addiction.

The negative effects of virtual gambling and betting on individuals and society are divided into two as digital and psychosocial threats. Digital threats include cyber security risks, fraud, identity theft and financial losses. Since it is difficult to monitor and control the flow of money on illegal betting sites, these platforms can also be used for criminal activities such as money laundering and financing terrorist organisations. Psychosocial threats include serious problems such as social isolation, depression, anxiety, family conflicts and offending. Individuals with addiction to virtual gambling and betting may disconnect from real life and take refuge in the virtual world, neglect their social relationships and fail to fulfil their work, school or family responsibilities. This may lead to social isolation and mental health problems such as depression and anxiety. Furthermore, financial losses due to gambling and betting can lead to family conflicts, debt and even criminal behaviour.

The study also evaluates preventive policies that can be taken to combat these negative effects. These policies include multifaceted approaches such as strengthening legal regulations, organising public awareness campaigns, developing educational programmes, providing support services for families and expanding addiction treatment.

Keywords: Behavioural addiction, Virtual gambling, Digital threats, Psychosocial effects, Preventive policies.

Edebiyat ve Felsefe İlişkisi Bağlamında Kumar Bağımlılığını Dostoyevski'nin *Kumarbaz* Romanı Üzerinden Değerlendirmek

Zeynep Kantarcı Bingöl^a

^aDoç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi Bağımlılıkla Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi, Muş, Türkiye, z.kantarci@alparslan.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3778-1659

Özet

Bu çalışmada Dostoyevski'nin *Kumarbaz* adlı romanından hareketle kumar bağımlılığı konusu, edebiyat ve felsefe ilişkisi bağlamında incelenecektir. Dostoyevski kumar borcunu ödemek için 25 gün gibi kısa bir sürede bitirdiği *Kumarbaz* adlı romanında okuyucuyu, ruletin ve kartların büyüülü ve aldatıcı dünyasına götürmektedir. Bu eser, hayali bir Alman kasabası olan Roulettenburg'da toplanan dünyanın farklı yerlerinden gelen kumarbazların ürkütücü ve tehlikeli saplantılarının öyküsüdür. Her ne kadar kurmaca olsa da kumar yüzünden yaşanan maddi sıkıntılar, bozulan ailevi ilişkiler, alınan borçlar, çekilen çileler ve iç sıkıntıları Dostoyevski'nin aşına olduğu durumlardır. Bir kumarbazın yaşamını konu edindiği eserinde Dostoyevski, kendisinden ilham alarak yarattığı başkahraman Aleksey İvanoviç'in kumar zaafı yüzünden heba ettiği hayatını anlatmaktadır. Risk almayı bir yaşam şekli hâline getiren İvanoviç, elindeki bütün parayı rulet masasında tek bir renge yatırmaktan çekinmemektedir. Ruletin kırmızıya veya sıfır gelmesi mi ya da gelmemesi mi daha çok onun canını acıtır bilinmez ama daha fazla oynama ve daha fazla kazanma ihtirasının kurbanı olduğu aşikârdır. Çünkü her kumar tutkunu gibi gözünü kazanma hırsı bürüyen İvanoviç için rulet masası son kuruşuna kadar başından ayrılmadığı bir umut kapısına dönüşmüştür. Düşünce tarihinde arzular, hazlar, hırslar ve tutkular ile ilişkilendirilerek değerlendirilen bağımlılık konusu bir varoluşçu olan Dostoyevski'nin kaleminde kumar tutkusu olarak satırlara dökülmektedir. Söz konusu eserde insan ruhunun derinliklerini büyük bir ustalıklarla gün yüzüne çıkaran Dostoyevski, kumar bağımlılığı ekseninde kader ve özgürlük dilemmasında boğuşmaktadır. Bir kumar bağımlısı üzerinden insanın ruhsal yaşantısındaki tezatlıklara, saçmalıklara, mantıksızlıklara, karışıklıklara yoğunlaşmaktadır. Edebiyatın diliyle adeta kumarın felsefesini yapan Dostoyevski, insanın hayatta tek bir çivi çakmadan bir anda zengin olabilme ihtimalinin yine hiçbir şey yapmadan her şeyini kaybedebileme ihtimaline denk olduğunu gözler önüne sermektedir. Çalışmadan çabalamadan kısa yoldan zengin olma sevdası olan kumar yüzünden insanın sadece parasını değil, yakınlarını, dostlarını, zamanını, ümitlerini, yaşama sevincini, geleceğini, kısacası tüm yaşamını kaybedebileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dostoyevski, Kumarbaz, Bağımlılık.

Evaluating Gambling Addiction in the Context of the Relationship between Literature and Philosophy through Dostoyevsky's Novel *The Gambler*

Zeynep Kantarcı Bingöl^a

^aAssoc. Prof., Muş Alparslan University, Addiction Prevention Application and Research Center, Mus, Türkiye, z.kantarci@alparslan.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3778-1659

Abstract

In this study, the issue of gambling addiction will be examined in the context of the relationship between literature and philosophy, based on Dostoyevsky's novel *The Gambler*. Dostoyevsky takes the reader to the magical and deceptive world of roulette and cards in his novel *The Gambler*, which he completed in a short period of 25 days to pay off his gambling debt. This work is the story of the frightening and dangerous obsessions of gamblers from different parts of the world gathered in Roulettenburg, a fictional German town. Even though it is fictional, the financial difficulties experienced due to gambling, deteriorated family relationships, debts, suffering and internal distress are situations that Dostoyevsky is familiar with. In his work about the life of a gambler, Dostoyevsky tells the story of the protagonist Aleksey Ivanovich, inspired by him, who wastes his life due to his gambling weakness. Ivanovich, who has made taking risks a way of life, does not hesitate to bet all the money he has on a single color on the roulette table. It is not known whether it is more painful for the roulette to land on red or zero or not, but it is obvious that he is a victim of the desire to play more and win more. Because for Ivanovich, who has the ambition to win like every gambling enthusiast, the roulette table has become a door of hope that he does not leave until the last penny. The subject of addiction, which is evaluated in the history of thought by being associated with desires, pleasures, ambitions and passions, is described as a passion for gambling in the pen of Dostoyevsky, an existentialist. Dostoyevsky, who brings to light the depths of the human soul with great mastery in the work in question, struggles with the dilemma of fate and freedom on the axis of gambling addiction. It focuses on the contradictions, absurdities, illogicalities and confusions in a person's spiritual life through a gambling addict. Dostoyevsky, who literally philosophizes gambling through the language of literature, reveals that the possibility of a person becoming rich suddenly without hammering a single nail in life is equivalent to the possibility of losing everything without doing anything. It shows that a person can lose not only his money, but also his relatives, friends, time, hopes, joy of life, future, in short, his whole life, because of gambling, which is the love of getting rich quickly without working or trying.

Keywords: Dostoyevsky, The Gambler, Addiction.

Teknolojik ve Dijital Dünyada Bağımlılık: Distopya ve Bilim Kurgu Edebiyatı Perspektifinden Bir İnceleme

Gülten Akgül^a

^aMillî Eğitim Bakanlığı, Kütahya, Türkiye, gulakgul5@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0476-6826

Özet

Teknolojik ve dijital bağımlılıklar, modern toplumların önemli bir sorunu hâline gelmiştir. İnternet, sosyal medya ve dijital dünyadaki etkileşimlerin artan etkisiyle bireylerin toplumsal, psikolojik ve bireysel yaşamları üzerinde olumsuz etkiler doğurmaktadır. Bu bağlamda bilimkurgu ve distopya edebiyatı, teknolojinin gelecekteki etkilerine dair önemli öngörüler sunarak bu bağımlılık türlerini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır. Aldous Huxley’in *Cesur Yeni Dünya*, George Orwell’in *1984* ve William Gibson’ın *Neuromancer* gibi önemli eserleri, teknolojinin birey üzerindeki kontrolünü ve bu kontrolün, bağımlılığa nasıl dönüştüğünü ele alarak günümüzdeki dijital bağımlılığa dair önemli önermelerde bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Huxley, Orwell ve Gibson gibi yazarların eserleri aracılığıyla teknolojik ve dijital bağımlılığın nasıl kurgulandığını ve bu bağımlılığın toplumlar üzerindeki olası etkilerini incelemektir. Ayrıca bu literatürün günümüzdeki internet bağımlılığı ve dijital manipülasyon ile ilişkisi üzerinde durulacaktır. Çalışmada literatür taraması yöntemiyle, distopya ve bilimkurgu türündeki eserlerin içeriği incelenmiş ve bunların çağdaş teknoloji bağımlılığı ile olan paralellikleri analiz edilmiştir. Bulgulara göre Aldous Huxley’in *Cesur Yeni Dünya* eserindeki “Soma,” bireylerin toplumsal uyumu sağlamalarına yardımcı olmak amacıyla onlara geçici mutluluk ve rahatlama sağlar. “Soma” adlı uyuşturucu aracılığıyla bireylerin toplumsal düzene uyum sağlamak için bağımlı hale gelmesi, günümüzdeki internet ve teknoloji bağımlılığına benzer bir kaçış mekanizması olarak yorumlanabilir. George Orwell’in *1984* adlı eserinde, Orwell’in “telescreens” kavramı, günümüzdeki dijital manipülasyonun ve medya bağımlılığının bir simgesi olarak görülebilir. Telescreens, sürekli izleme ve propaganda aracı olarak bireylerin bilinçaltına nüfuz eder, bu da internetin medya araçlarıyla kişisel özgürlükleri sınırlamasını simgeler. Günümüzdeki internet ve sosyal medya bağımlılığı, Orwell’in “telescreen”lerine benzer bir işlev görmektedir. Sosyal medya platformları, kullanıcıları sürekli olarak izler ve kişisel verileri toplayarak, onların ilgisini çekecek içerikler sunar. William Gibson’ın cyberpunk temalı *Neuromancer* adlı eserinde sanal gerçeklik bağımlılığı, bireylerin teknolojik dünyada kaybolmalarını ve toplumsal izolasyonlarını işler. *Neuromancer*, günümüzdeki internet bağımlılığının edebi bir öncüsü olarak kabul edilebilir. İnternet kullanıcıları, bazen sanal dünyada yaşamayı, gerçek dünyadan daha çekici bulurlar. Günümüzde internet ve teknoloji bağımlılığı, bu distopyaların öngörülleri ile paralellik gösterir. Dijital bağımlılık, bireylerin kişisel özgürlüklerini kısıtlamakta ve toplumsal yapıyı değiştirmektedir. Sonuç olarak teknolojik ve dijital bağımlılık, sadece bireysel bir sorun olmanın ötesinde, toplumsal bir tehdit hâline gelmiştir. Distopyaların, günümüzdeki internet bağımlılığı ve dijital manipülasyonun benzer yönlerini göstermesi, edebiyatın toplumsal sorunları nasıl öngördüğünü ortaya koymaktadır. İnternet bağımlılığını önlemek için dijital okuryazarlığın artırılması ve toplumsal düzeyde internet ve dijital medya kullanımının daha bilinçli hâle getirilmesi önerilmektedir. Bu çalışma, distopya ve bilimkurgu edebiyatının, teknolojik bağımlılık ve dijital manipülasyonun toplumsal etkilerine dair sunduğu derinlemesine analizlerle günümüz teknolojik dünyasına dair önemli içgörüler sunmakta ve edebiyatın toplumsal sorunlara nasıl ışık tuttuğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Bilimkurgu, Dijital bağımlılık, Distopya edebiyatı, Teknolojik bağımlılık.

Addiction in the Technological and Digital World: A Study from the Perspective of Dystopian and Science Fiction Literature

Gülten Akgül^a

^aThe Ministry of National Education, Kütahya, Türkiye, gulakgul5@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0476-6826

Abstract

Technological and digital relationships have become a pivotal issue of contemporary societies. The increasing distribution of the internet, social media, and digitalization has negative effects on social, psychological, and individual lives. This flexible science fiction and dystopian literature helps us better understand these types of addiction by providing significant insights into the consequences of technological developments. Prominent works such as Aldous Huxley's *Brave New World*, George Orwell's *1984*, and William Gibson's *Neuromancer* are of significant importance regarding today's digital addiction by addressing the control of cultural control and how this control turns into addiction. The aim of this paper is to understand how technological and digital support is constructed and the possible presence of this transfer on societies through the works of writers such as Huxley, Orwell, and Gibson. In addition, the relationship of this literature with today's internet stress and digital manipulation will be emphasized. In the study, the content of dystopia and science fiction writings was examined by literature review method, and their parallels with contemporary technological storage were analyzed. According to the findings, "Soma" in Aldous Huxley's *Brave New World* provides them with temporary happiness and comfort in order to help them achieve social welfare. "Soma"'s becoming independent in order to adapt to the social order through his regime can be interpreted as an escape interval similar to today's internet and technology events. In George Orwell's work *1984*, Orwell's term telescreens can be seen as a symbol of today's digital epidemic and media pollution. Telescreens are separated into the subconscious as a tool of constant monitoring and propaganda, which symbolizes the internet's limitation of personal freedoms through media tools. Today's internet and social media pollution serve a similar function to Orwell's telescreens. Social media platforms offer content that will attract their attention by constantly following and collecting personal data. William Gibson's cyberpunk features in his work *Neuromancer*, virtual reality, their separation from the possible technological world, and their social work. *Neuromancer* can be considered a literary indicator of today's internet transfer. Internet software sometimes finds living in the virtual world more attractive than the real world. Today's internet and technological technology parallels the predictions of these dystopias. Digital parenthesis restricts personal freedoms and changes social structure. As a result, technological and digital partnership has become a social threat beyond just an individual problem. The fact that dystopias show that today's internet change and digital manipulation are recorded in a similar way reveals how the social problems of literature will emerge. The foundations of digital literacy and making the internet and digital media more storable at the social level to prevent the internet crisis. This study offers major insights into today's technological changes with analyses of the social consequences of dystopian and science fiction literature, technological politics, and digital struggle, and shows how literature sheds light on its social issues.

Keywords: Addiction, Science fiction, Digital addiction, Dystopian literature, Technological addiction.

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

I. ULUSAL BAĞIMLILIK ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

İstanbul Gedik Üniversitesi tarafından düzenlenen **I. Ulusal Bağımlılık Araştırmaları Sempozyumu**'nda, bağımlılığın değişen yüzünün farklı disiplinlerin katkılarıyla kapsamlı bir şekilde ele alınması hedeflenmiştir.

Üç gün boyunca süren ve psikoloji, iletişim, görsel tasarım, hukuk, insan kaynakları, hemşirelik gibi çok farklı alanlardan gelen katkılarla zenginleşen Sempozyum, yalnızca akademik düzeyde bilgi alışverişiyle sınırlı kalmayıp sahadan, kurumlar arası iş birliklerinden ve bireysel deneyimlerden beslenen bir paylaşım ortamı sunmuştur.

I. Ulusal Bağımlılık Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı'nın, bağımlılıkla mücadelede yeni bakış açılarına, toplumsal duyarlılıklara ve çözüm yollarına katkı sunacağını umuyoruz.

